

Dokument ten służy wyłącznie do celów informacyjnych i nie ma mocy prawnej. Unijne instytucje nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za jego treść. Autentyczne wersje odpowiednich aktów prawnych, włącznie z ich preambułami, zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej i są dostępne na stronie EUR-Lex. Bezpośredni dostęp do tekstów urzędowych można uzyskać za pośrednictwem linków zawartych w dokumencie

► **B****DYREKTYWA 2003/87/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY****z dnia 13 października 2003 r.****ustanawiająca system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w ► M9 Unii ◀ oraz zmieniająca dyrektywę Rady 96/61/WE****(Tekst mający znaczenie dla EOG)****(Dz.U. L 275 z 25.10.2003, s. 32)**zmieniona przez:

		Dziennik Urzędowy		
		nr	strona	data
► <u>M1</u>	Dyrektywa 2004/101/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 października 2004 r.	L 338	18	13.11.2004
► <u>M2</u>	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/101/WE z dnia 19 listopada 2008 r.	L 8	3	13.1.2009
► <u>M3</u>	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 219/2009 z dnia 11 marca 2009 r.	L 87	109	31.3.2009
► <u>M4</u>	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r.	L 140	63	5.6.2009
► <u>M5</u>	Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1359/2013/UE z dnia 17 grudnia 2013 r.	L 343	1	19.12.2013
► <u>M6</u>	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 421/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r.	L 129	1	30.4.2014
► <u>M7</u>	Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/1814 z dnia 6 października 2015 r.	L 264	1	9.10.2015
► <u>M8</u>	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2392 z dnia 13 grudnia 2017 r.	L 350	7	29.12.2017
► <u>M9</u>	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/410 z dnia 14 marca 2018 r.	L 76	3	19.3.2018
► <u>M10</u>	Decyzja delegowana Komisji (UE) 2020/1071 z dnia 18 maja 2020 r.	L 234	16	21.7.2020
► <u>M11</u>	Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/1416 z dnia 17 czerwca 2021 r.	L 305	1	31.8.2021
► <u>M12</u>	Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/136 z dnia 18 stycznia 2023 r.	L 19	1	20.1.2023

zmieniona przez:

► <u>A1</u>	Traktat o przystąpieniu Chorwacji (2012)	L 112	21	24.4.2012
--------------------	--	-------	----	-----------

sprostowana przez:

- **C1** Sprostowanie, Dz.U. L 188 z 18.7.2012, s. 19 (2009/29/WE)
- **C2** Sprostowanie, Dz.U. L 140 z 14.5.2014, s. 177 (421/2014)
- **C3** Sprostowanie, Dz.U. L 280 z 24.10.2015, s. 39 (2003/87/WE)

▼ B**DYREKTYWA 2003/87/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO
I RADY**

z dnia 13 października 2003 r.

ustanawiająca system handlu przydziałami emisji gazów
cieplarnianych w ►M9 Unii ◄ oraz zmieniająca dyrektywę Rady
96/61/WE

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

▼ M2

ROZDZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

▼ B*Artykuł 1***Przedmiot**

Niniejsza dyrektywa ustanawia system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w ►M9 Unii ◄ (zwany dalej „►M9 EU ETS ◄”) w celu wspierania zmniejszania emisji gazów cieplarnianych w efektywny pod względem kosztów oraz skuteczny gospodarczo sposób.

▼ M4

Niniejsza dyrektywa przewiduje również dalszą redukcję emisji gazów cieplarnianych, aby przyczynić się do osiągnięcia takich poziomów redukcji, które według naukowców uważane są za konieczne do uniknięcia groźnych zmian klimatu.

Niniejsza dyrektywa ustanawia także przepisy dotyczące oceny i wprowadzania w życie ściślejszego zobowiązania ►M9 Unii ◄ dotyczącego redukcji przekraczającej 20 %, które ma być stosowane po zatwierdzeniu przez ►M9 Unię ◄ międzynarodowego porozumienia w sprawie zmian klimatu prowadzącego do redukcji emisji gazów cieplarnianych w większym zakresie, niż wymagane zgodnie z art. 9, odzwierciedlonego w popartym przez Radę Europejską na posiedzeniu w marcu 2007 r. zobowiązaniu dotyczącym redukcji emisji o 30 %.

▼ B*Artykuł 2***Zakres**

1. Niniejszą dyrektywę stosuje się do emisji z działań wymienionych w załączniku I oraz gazów cieplarnianych wymienionych w załączniku II.
2. Niniejszą dyrektywę stosuje się bez uszczerbku dla jakichkolwiek wymagań na mocy dyrektywy 96/61/WE.

▼ M2

3. Stosowanie niniejszej dyrektywy do portu lotniczego w Gibraltarze pozostaje bez uszczerbku dla odpowiednich stanowisk prawnych Królestwa Hiszpanii i Zjednoczonego Królestwa w odniesieniu do sporu dotyczącego zakresu zwierzchnictwa nad terytorium, na którym znajduje się port lotniczy.

▼ B*Artykuł 3***Definicje**

Do celów niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

- a) „pozwolenie” oznacza pozwolenie na emitowanie jednej tony równoważnika ditlenku węgla przez określony okres czasu, które jest ważne jedynie do celów spełniania wymogów niniejszej dyrektywy i może być przenoszone zgodnie z przepisami niniejszej dyrektywy;

▼ M2

- b) „emisje” oznaczają uwolnienie gazów cieplarnianych do powietrza ze źródła znajdującego się w jakiegokolwiek instalacji lub uwolnienie ze statku powietrznego wykonującego działanie lotnicze wymienione w załączniku I gazów określonych dla tego działania;

▼ M4

- c) „gazy cieplarniane” oznaczają gazy wymienione w załączniku II oraz inne gazowe składniki atmosfery, zarówno naturalne, jak i antropogeniczne, które pochłaniają i reemitują promieniowanie podczerwone;

▼ B

- d) „pozwolenie na emisję gazów cieplarnianych” oznacza pozwolenie wydane zgodnie z art. 5 i 6;
- e) „urządzenie” oznacza stacjonarną jednostkę techniczną, gdzie przeprowadzana jest jedna lub więcej czynności, wymienionych w załączniku I oraz wszelkie inne czynności bezpośrednio związane, które mają technicznie powiązania z czynnościami prowadzonymi na danym miejscu i które mogą mieć wpływ na emisje;
- f) „operator” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, która eksploatuje lub kontroluje instalację lub, w przypadku gdy tak jest przewidziane w ustawodawstwie krajowym, na którą została delegowana decyzyjna władza ekonomiczna nad technicznym funkcjonowaniem urządzenia;
- g) „osoba” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną;

▼ M9

- h) „nowa instalacja” oznacza każdą instalację prowadzącą co najmniej jedno działanie wymienione w załączniku I, która to instalacja uzyskała zezwolenie na emisję gazów cieplarnianych po raz pierwszy w okresie rozpoczynającym się trzy miesiące przed terminem przedłożenia wykazu zgodnie z art. 11 ust. 1 i kończącym się trzy miesiące przed terminem przedłożenia kolejnego wykazu zgodnie z tym artykułem;

▼ B

- i) „społeczeństwo” oznacza jedną lub więcej osób oraz, zgodnie z ustawodawstwem krajowym lub praktyką, stowarzyszenia, organizacje lub grupy osób;
- j) „tona równoważnika ditlenku węgla” oznacza jedną tonę metryczną ditlenku węgla (CO₂) lub ilość jakiegokolwiek gazu cieplarnianego wymienioną w załączniku II z równoważnym potencjałem powodowania globalnego efektu cieplarnianego;

▼ M1

- k) „Strona z załącznika I” oznacza stronę wymienioną w załączniku I do Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC), która ratyfikowała Protokół z Kioto, jak zostało określone w art. 1 ust. 7 Protokołu z Kioto;
- l) „projekt” oznacza projekt zatwierdzony przez jedną lub kilka stron z załącznika I, zgodnie z art. 6 lub art. 12 Protokołu z Kioto i z decyzjami przyjętymi na mocy UNFCCC lub Protokołu z Kioto;
- m) „jednostka redukcji emisji” lub „ERU” oznacza jednostkę wydaną zgodnie z art. 6 Protokołu z Kioto i decyzjami przyjętymi na mocy UNFCCC lub Protokołu z Kioto;
- n) „poświadczona redukcja emisji” lub „CER” oznacza jednostkę wydaną zgodnie z art. 12 Protokołu z Kioto i decyzjami przyjętymi na mocy UNFCCC lub Protokołu z Kioto;

▼ M2

- o) „operator statków powietrznych” oznacza osobę, która eksploatuje statek powietrzny w czasie wykonywania działania lotniczego wymienionego w załączniku I, lub właściciela statku powietrznego, w przypadku gdy wspomniana osoba nie jest znana lub nie została wskazana przez właściciela statku powietrznego;
- p) „operator wykonujący zarobkowe przewozy lotnicze” oznacza operatora, który za wynagrodzeniem świadczy regularne i nieregularne usługi transportu lotniczego dla ludności w zakresie przewozu pasażerów, ładunków lub poczty;
- q) „administrujące państwo członkowskie” oznacza państwo członkowskie odpowiedzialne za administrowanie ► **M9** EU ETS ◀ w odniesieniu do operatora statków powietrznych zgodnie z art. 18a;
- r) „przypisane emisje lotnicze” oznaczają emisje pochodzące ze wszystkich lotów wchodzących w zakres działań lotniczych wymienionych w załączniku I, a mianowicie lotów rozpoczynających się na lotnisku znajdującym się na terytorium jednego z państw członkowskich i lotów z państwa trzeciego kończących się na takim lotnisku;
- s) „historyczne emisje lotnicze” oznaczają średnią rocznych emisji w latach kalendarzowych: 2004, 2005 i 2006, pochodzących ze statków powietrznych wykonujących działania lotnicze wymienione w załączniku I;

▼ M4

- t) „spalanie” oznacza każde utlenianie paliwa, niezależnie od sposobu wykorzystania uzyskanej w tym procesie energii cieplnej, elektrycznej lub mechanicznej oraz wszelkie inne bezpośrednio z tym związane czynności, w tym przemylanie gazów odlotowych;
- u) „wytwórca energii elektrycznej” oznacza instalację, która od dnia 1 stycznia 2005 r. włącznie wytwarzała energię elektryczną przeznaczoną do sprzedaży osobom trzecim i w której nie prowadzi się innych działań wymienionych w załączniku I niż „spalanie paliw”.

▼ **M2**

ROZDZIAŁ II

LOTNICTWO

*Artykuł 3a***Zakres zastosowania**

Przepisy niniejszego rozdziału mają zastosowanie do rozdzielania i wydawania przydziałów w odniesieniu do działań lotniczych wymienionych w załączniku I.

*Artykuł 3b***Działania lotnicze**

Do dnia 2 sierpnia 2009 r. Komisja opracowuje, zgodnie z ► **M9** procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22a ust. 2 ◄, wytyczne w sprawie szczegółowej interpretacji działań lotniczych wymienionych w załączniku I.

*Artykuł 3c***Łączna liczba przydziałów emisji dla lotnictwa**

1. Łączna liczba przydziałów emisji, które zostaną przyznane operatorom statków powietrznych na okres od dnia 1 stycznia 2012 r. do dnia 31 grudnia 2012 r., odpowiada 97 % historycznych emisji lotniczych.

2. Łączna liczba przydziałów, które zostaną przyznane operatorom statków powietrznych na okres, o którym mowa w ► **M9** art. 13 ◄, rozpoczynający się w dniu 1 stycznia 2013 r. i – w przypadku gdy po przeglądzie, o którym mowa w art. 30 ust. 4, nie zostaną wprowadzone żadne zmiany – na każdy następny okres, odpowiada 95 % historycznych emisji lotniczych pomnożonym przez liczbę lat w danym okresie.

Odsetek ten może zostać zmieniony w ramach ogólnego przeglądu niniejszej dyrektywy.

3. Zgodnie z art. 30 ust. 4 Komisja dokonuje przeglądu łącznej liczby przydziałów, które mają zostać przyznane operatorom statków powietrznych.

▼ **M8**

3a. Każdy przydział uprawnień w odniesieniu do działań lotniczych wykonywanych do i z lotnisk znajdujących się w państwach spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) dokonany po dniu 31 grudnia 2023 r. podlega przeglądowi, o którym mowa w art. 28b.

▼ **M2**

4. Do dnia 2 sierpnia 2009 r. Komisja podejmie decyzję w sprawie historycznych emisji lotniczych na podstawie najlepszych dostępnych danych, obejmujących dane szacunkowe oparte na informacjach o rzeczywistym ruchu lotniczym. Decyzja ta jest rozpatrywana przez komitet, o którym mowa w art. 23 ust. 1.

*Artykuł 3d***Metoda rozdzielania przydziałów dla lotnictwa w drodze sprzedaży aukcyjnej**

1. W okresie, o którym mowa w art. 3c ust. 1, 15 % przydziałów rozdziela się w drodze sprzedaży aukcyjnej.

▼ **M8**

2. Od dnia 1 stycznia 2013 r. odsetek przydziałów rozdzielany w drodze sprzedaży aukcyjnej wynosi 15 %. W odniesieniu do systemu EU ETS i globalnego środka rynkowego opracowanego przez Organizację Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (ICAO) Komisja przeprowadza badania dotyczące zdolności sektora lotnictwa do przenoszenia kosztów związanych z emisją CO₂ na klientów sektora. Badania te zawierają ocenę zdolności sektora lotnictwa do przenoszenia kosztów wymaganych jednostek emisji – w porównaniu ze zdolnością przemysłu i sektora energetycznego – a jej celem jest sformułowanie wniosku o zwiększenie odsetka przydziałów rozdzielanych w drodze sprzedaży aukcyjnej na podstawie przeglądu, o którym mowa w art. 28b ust. 2, przy uwzględnieniu analizy przenoszenia kosztów, dostosowania się do innych sektorów i konkurencyjności między różnymi rodzajami transportu.

▼ **M9**

3. Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 23 aktów delegowanych w celu uzupełnienia niniejszej dyrektywy w zakresie szczegółowych ustaleń w sprawie sprzedaży aukcyjnej uprawnień dla lotnictwa przez państwa członkowskie, zgodnie z ust. 1 i 2 niniejszego artykułu lub art. 3f ust. 8. Liczba uprawnień, które w każdym okresie mają zostać sprzedane na aukcji przez każde państwo członkowskie, jest proporcjonalna do udziału tego państwa w łącznej ilości emisji dla lotnictwa przypisanych dla wszystkich państw członkowskich na dany rok odniesienia, raportowanych zgodnie z art. 14 ust. 3 i weryfikowanych zgodnie z art. 15. Dla okresu, o którym mowa w art. 3c ust. 1, rokiem odniesienia jest rok 2010, a dla każdego następnego okresu, o którym mowa w art. 3c, rokiem odniesienia jest rok kalendarzowy kończący się 24 miesiące przed początkiem okresu, do którego odnosi się sprzedaż aukcyjna. Akty delegowane zapewniają poszanowanie zasad określonych w art. 10 ust. 4 akapit pierwszy.

▼ **M8**

4. Wszystkie dochody uzyskiwane ze sprzedaży aukcyjnej uprawnień powinny być przeznaczane na przeciwdziałanie zmianom klimatu w Unii i w państwach trzecich, między innymi na redukcję emisji gazów cieplarnianych, przystosowywanie się do skutków zmiany klimatu w Unii i w państwach trzecich, zwłaszcza w krajach rozwijających się, na finansowanie badań i rozwoju w zakresie łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do nich, w szczególności w dziedzinie aeronautyki i transportu lotniczego, na redukcję emisji dzięki transportowi niskoemisyjnemu oraz na pokrywanie kosztów zarządzania systemem EU ETS. Dochody z aukcji powinny być również przeznaczane na finansowanie wspólnych projektów mających na celu redukcję emisji gazów cieplarnianych z sektora lotnictwa, takich jak europejski system zarządzania ruchem lotniczym nowej generacji – wspólne przedsięwzięcie SESAR i wspólne inicjatywy technologiczne „Czyste niebo” oraz wszelkie inicjatywy umożliwiające szerokie wykorzystywanie GNSS do nawigacji satelitarnej i zdolności interoperacyjnych we wszystkich państwach członkowskich, w szczególności projektów doskonalących wspólną infrastrukturę żeglugi powietrznej, zapewnianie usług żeglugi powietrznej i korzystanie z przestrzeni powietrznej. Wpływy ze sprzedaży aukcyjnej mogą również być przekazywane na rzecz Globalnego Funduszu Efektywności Energetycznej oraz Energii Odnawialnej, a także na finansowanie środków mających na celu zapobieganie wylesianiu. Państwa członkowskie, które przeznaczają te dochody na współfinansowanie badań i innowacji, zwracają szczególną uwagę na programy lub inicjatywy objęte dziewiątym programem ramowym w zakresie badań (zwanym dalej „9PR”). Dla spełnienia zobowiązań Unii podstawowe znaczenie ma przejrzystość wykorzystania dochodów uzyskiwanych ze sprzedaży aukcyjnej uprawnień na mocy niniejszej dyrektywy.

▼M8

Państwa członkowskie informują Komisję o działaniach podjętych na mocy akapitu pierwszego niniejszego ustępu.

▼M2

5. Dostarczenie Komisji informacji na podstawie niniejszej dyrektywy nie zwalnia państw członkowskich z obowiązku informowania określonego w art. 88 ust. 3 Traktatu.

*Artykuł 3e***Rozdzielanie i wydawanie przydziałów operatorom statków powietrznych**

1. Na każdy okres, o którym mowa w art. 3c, każdy operator statku powietrznego może ubiegać się o przyznanie przydziałów, które mają być rozdzielane nieodpłatnie. Z wnioskiem można wystąpić do właściwego organu w administrującym państwie członkowskim, przedstawiając zweryfikowane dane dotyczące tonokilometrów odnoszące się do działań lotniczych wymienionych w załączniku I wykonywanych przez tego operatora statku powietrznego w monitorowanym roku. Do celów niniejszego artykułu monitorowany rok to rok kalendarzowy kończący się dwadzieścia cztery miesiące przed początkiem okresu, którego dotyczy wniosek, zgodnie z załącznikami IV i V lub rok 2010 w odniesieniu do okresu, o którym mowa w art. 3c ust. 1. Wniosek składa się na co najmniej dwadzieścia jeden miesięcy przed początkiem okresu, którego dotyczy wniosek, lub do dnia 31 marca 2011 r. w odniesieniu do okresu, o którym mowa w art. 3c ust. 1.

2. Co najmniej osiemnaście miesięcy przed początkiem okresu, którego dotyczy wniosek, lub do dnia 30 czerwca 2011 r. w odniesieniu do okresu, o którym mowa w art. 3c ust. 1, państwa członkowskie przedkładają Komisji wnioski otrzymane na mocy ust. 1.

3. Co najmniej piętnaście miesięcy przed początkiem każdego okresu, o którym mowa w art. 3c ust. 2, lub do dnia 30 września 2011 r. w odniesieniu do okresu, o którym mowa w art. 3c ust. 1, Komisja oblicza i podejmuje decyzję określającą:

- a) łączną liczbę przydziałów, które mają zostać rozdzielone na ten okres zgodnie z art. 3c;
- b) liczbę przydziałów, które mają zostać rozdzielone w tym okresie w drodze sprzedaży aukcyjnej, zgodnie z art. 3d;
- c) liczbę przydziałów stanowiących w tym okresie specjalną rezerwę dla operatorów statków powietrznych, zgodnie z art. 3f ust. 1;
- d) liczbę przydziałów, które mają zostać przyznane w tym okresie nieodpłatnie, przez odjęcie liczby przydziałów, o której mowa w lit. b) i c), od łącznej liczby przydziałów ustalonej zgodnie z lit. a); oraz
- e) wzorzec porównawczy, który ma być wykorzystywany przy nieodpłatnym przyznawaniu przydziałów operatorom statków powietrznych, których wnioski zostały przedłożone Komisji zgodnie z ust. 2.

Wzorzec porównawczy, o którym mowa w lit. e), wyrażony liczbą przydziałów na tonokilometr, wylicza się poprzez podzielenie liczby przydziałów, o których mowa w lit. d), przez sumę tonokilometrów podanych we wnioskach przedłożonych Komisji zgodnie z art. 2.

▼ **M2**

4. W terminie trzech miesięcy od dnia podjęcia przez Komisję decyzji na mocy ust. 3 każde administrujące państwo członkowskie oblicza i publikuje:

- a) łączną liczbę przydziałów przyznanych na dany okres każdemu operatorowi statków powietrznych, którego wniosek państwo to przedłożyło Komisji zgodnie z ust. 2, obliczoną przez pomnożenie liczby tonokilometrów podanych we wniosku przez wartość wzorca porównawczego, o której mowa w ust. 3 lit. e); oraz
- b) liczbę przydziałów przyznanych każdemu operatorowi statków powietrznych na każdy rok, którą określa się przez podzielenie łącznej liczby przyznanych temu operatorowi przydziałów na dany okres, obliczonych zgodnie z lit. a), przez liczbę lat w okresie, w którym ten operator statków powietrznych wykonuje działanie lotnicze wymienione w załączniku I.

5. Do dnia 28 lutego 2012 r. i do dnia 28 lutego każdego następnego roku właściwy organ administrującego państwa członkowskiego wydaje każdemu operatorowi statków powietrznych taką liczbę przydziałów, jaka została przyznana temu operatorowi statków powietrznych na dany rok zgodnie z niniejszym artykułem lub art. 3f.

*Artykuł 3f***Specjalna rezerwa dla niektórych operatorów statków powietrznych**

1. W każdym okresie, o którym mowa w art. 3c ust. 2, 3 % łącznej liczby przydziałów, które mają zostać rozdzielone, przeznacza się do specjalnej rezerwy przeznaczonej dla operatorów statków powietrznych:

- a) rozpoczynających wykonywanie działania lotniczego objętego załącznikiem I po roku monitorowania, którego dotyczyła liczba tonokilometrów przedstawiona zgodnie z art. 3e ust. 1 odnosząca się do okresu, o którym mowa w art. 3c ust. 2; lub
- b) w przypadku których liczba tonokilometrów rośnie średnio o ponad 18 % rocznie między rokiem monitorowania, którego dotyczyła liczba tonokilometrów przedstawiona zgodnie z art. 3e ust. 1 odnosząca się do okresu, o którym mowa w art. 3c ust. 2, a drugim rokiem kalendarzowym tego okresu;

oraz których działanie zgodnie z lit. a) lub dodatkowe działanie zgodnie z lit. b) nie jest w całości ani w części kontynuacją działania lotniczego wykonywanego uprzednio przez innego operatora statków powietrznych.

2. Operator statków lotniczych, uprawniony zgodnie z ust. 1, może ubiegać się o nieodpłatne przyznanie przydziałów ze specjalnej rezerwy przez złożenie wniosku do właściwego organu swojego administrującego państwa członkowskiego. Wniosek składa się do dnia 30 czerwca w trzecim roku okresu określonego w art. 3c ust. 2, którego dotyczy wniosek.

Operatorowi statków lotniczych przyznaje się zgodnie z ust. 1 lit. b) nie więcej niż 1 000 000 przydziałów.

▼ **M2**

3. Wniosek na mocy ust. 2:
 - a) zawiera zweryfikowaną liczbę tonokilometrów zgodnie z załącznikiem IV i V, odnoszącą się do działań lotniczych wymienionych w załączniku I, wykonywanych przez operatora statków powietrznych w drugim roku kalendarzowym okresu określonego w art. 3c ust. 2, którego dotyczy wniosek;
 - b) zawiera dowody na to, że kryteria kwalifikowalności przewidziane w ust. 1 zostały spełnione; oraz
 - c) w przypadku gdy operatorzy statków powietrznych są objęci ust. 1 lit. b) – zawiera informacje o:
 - (i) wzroście odsetka tonokilometrów wykonanych między rokiem monitorowania, którego dotyczyła liczba tonokilometrów przedstawiona zgodnie z art. 3e ust. 1, odnosząca się do okresu, o którym mowa w art. 3c ust. 2, a drugim rokiem kalendarzowym tego okresu;
 - (ii) całkowitym wzroście liczby tonokilometrów wykonanych przez tego operatora statków powietrznych między rokiem monitorowania, którego dotyczyła liczba tonokilometrów przedstawiona zgodnie z art. 3e ust. 1, odnosząca się do okresu, o którym mowa w art. 3c ust. 2, a drugim rokiem kalendarzowym tego okresu; oraz
 - (iii) całkowitym wzroście liczby tonokilometrów wykonanych przez tego operatora statków powietrznych między rokiem, którego dotyczyła liczba tonokilometrów przedstawiona zgodnie z art. 3e ust. 1, odnosząca się do okresu, o którym mowa w art. 3c ust. 2, a drugim rokiem kalendarzowym tego okresu, który to wzrost przewyższa odsetek określony w ust. 1 lit. b).
4. Nie później niż 6 miesięcy od ostatecznej daty składania wniosków określonej w ust. 2 państwa członkowskie przedkładają Komisji wnioski otrzymane na mocy tego ustępu.
5. Nie później niż 12 miesięcy od ostatecznej daty składania wniosków określonej w ust. 2 Komisja decyduje o wzorcu porównawczym, który ma zostać wykorzystany przy nieodpłatnym przyznawaniu przydziałów operatorom statków powietrznych, których wnioski zostały przedłożone Komisji zgodnie z ust. 4.

Z zastrzeżeniem ust. 6, wzorec porównawczy jest obliczany poprzez podzielenie liczby przydziałów w specjalnej rezerwie przez:

 - a) liczbę tonokilometrów dla operatorów statków powietrznych objętych ust. 1 lit. a) zawartą we wnioskach przedłożonych Komisji zgodnie z ust. 3 lit. a) i ust. 4; oraz
 - b) całkowity wzrost liczby tonokilometrów przewyższający odsetek określony w ust. 1 lit. b) dla operatorów statków powietrznych objętych ust. 1 lit. b), który wskazano we wnioskach przedłożonych Komisji zgodnie z ust. 3 lit. c) ppkt (iii) i ust. 4.
6. Wzorec porównawczy, o którym mowa w ust. 5, nie może powodować, by roczny przydział na tonokilometr był większy niż roczny przydział na tonokilometr dla operatora statków lotniczych przyznany zgodnie z art. 3e ust. 4.

▼ **M2**

7. W terminie trzech miesięcy od dnia podjęcia przez Komisję decyzji na mocy ust. 5 każde administrujące państwo członkowskie oblicza i publikuje:

a) liczbę przydziałów przyznanych ze specjalnej rezerwy każdemu operatorowi statków powietrznych, którego wniosek państwo to przedłożyło Komisji zgodnie z ust. 4. Liczba ta zostaje obliczona przez pomnożenie wzorca porównawczego, o którym mowa w ust. 5, przez:

(i) w przypadku gdy operator statków powietrznych jest objęty ust. 1 lit. a) – liczbę tonokilometrów wskazaną we wniosku przedłożonym Komisji zgodnie z ust. 3 lit. a) i ust. 4;

(ii) w przypadku gdy operator statków powietrznych jest objęty ust. 1 lit. b) – całkowity wzrost liczby tonokilometrów przekraczający odsetek, o którym mowa w ust. 1 lit. b), wskazany we wniosku przedłożonym Komisji zgodnie z ust. 3 lit. c) ppkt (iii) i ust. 4; oraz

b) liczbę przydziałów dla każdego operatora statków powietrznych na każdy rok, którą określa się poprzez podzielenie liczby przydziałów tego operatora przyznanych zgodnie z lit. a) przez liczbę pełnych lat kalendarzowych pozostających do końca okresu, określonego w art. 3c ust. 2, którego dotyczy liczba przydziałów.

8. Państwa członkowskie rozdzielają w drodze sprzedaży aukcyjnej wszystkie nieprzyznane przydziały ze specjalnej rezerwy.

▼ **M9**▼ **M2***Artykuł 3g***Plany dotyczące monitorowania i składania sprawozdań**

Administrujące państwo członkowskie zapewnia, by każdy operator statków powietrznych przedkładał właściwemu organowi w tym państwie członkowskim plan dotyczący monitorowania, określający środki służące monitorowaniu emisji i danych dotyczących tonokilometrów i składaniu sprawozdań na ten temat do celów wniosku przewidzianego w art. 3e, a także by takie plany były zatwierdzane przez właściwy organ zgodnie z ►**M4** ►**M9** aktami ◀, o których mowa w art. 14 ◀.

ROZDZIAŁ III

INSTALACJE STACJONARNE*Artykuł 3h***Zakres zastosowania**

Przepisy niniejszego rozdziału mają zastosowanie do pozwoleń na emisję gazów cieplarnianych i do rozdzielania i wydawania przydziałów w odniesieniu do działań wymienionych w załączniku I innych niż działania lotnicze.

▼ **M4***Artykuł 4***Zezwolenia na emisję gazów cieplarnianych**

Państwa członkowskie zapewniają, aby od dnia 1 stycznia 2005 r., żadna instalacja nie prowadziła jakichkolwiek działań wymienionych w załączniku I powodujących emisje określone w odniesieniu do tego działania, chyba że prowadzący instalację posiada zezwolenie wydane przez właściwy organ zgodnie z art. 5 i 6 lub instalacja wyłączona jest z ► **M9** EU ETS ◀ na mocy art. 27. Ma to zastosowanie również do instalacji włączonych na mocy art. 24.

▼ **B***Artykuł 5***Wnioski o pozwolenie na emisję gazów cieplarnianych**

Wniosek skierowany do właściwego organu, o wydanie pozwolenia na emisje gazów cieplarnianych zawiera opis:

- a) instalacji oraz jej czynności łącznie z wykorzystywanymi technologiami;
- b) surowców oraz materiałów pomocniczych, których wykorzystanie może prowadzić do emisji gazów wymienionych w załączniku I;
- c) źródła emisji gazów wymienionych w załączniku I z instalacji; oraz

▼ **M4**

- d) planowane środki mające na celu monitorowanie oraz raportowanie emisji zgodnie z ► **M9** aktami ◀, o których mowa w art. 14.

▼ **B**

Wnioski zawierają również podsumowanie danych szczegółowych o charakterze nietechnicznym wskazanych w akapicie pierwszym.

*Artykuł 6***Warunki dotyczące pozwoleń na emisję gazów cieplarnianych oraz treść pozwoleń**

1. Właściwy organ wydaje pozwolenie na emisję gazów cieplarnianych przyznające zezwolenie na emisję gazów cieplarnianych ze wszystkich lub części instalacji jeśli jest przekonany, że operator jest zdolny do monitorowania oraz składania sprawozdań z emisji.

Pozwolenie na emisję gazów cieplarnianych może obejmować jedną lub więcej instalacji położonych w tym samym miejscu, którymi kieruje ten sam operator.

▼ **M9**

▼ **B**

2. Pozwolenia na emisję gazów cieplarnianych zawierają co następuje:

- a) nazwisko (nazwę) i adres operatora;
- b) opis działań oraz emisji z instalacji;

▼ **M4**

- c) plan monitorowania spełniający wymogi ► **M9** aktów ◀, o których mowa w art. 14. Państwa członkowskie zezwalają prowadzącym instalacje na uaktualnianie planów monitorowania bez obowiązku zmiany zezwolenia. Prowadzący instalacje przedstawiają każdy uaktualniony plan monitorowania właściwym organom do zatwierdzenia;

▼ **B**

- d) wymogi sprawozdawczości; oraz

▼ **M2**

- e) zobowiązanie do poddania przydziałów, innych niż przydziały wydane na mocy rozdziału II, odpowiadające całkowitej ilości emisji z instalacji w każdym roku kalendarzowym, zweryfikowanej zgodnie z art. 15, w okresie czterech miesięcy po zakończeniu tego roku.

▼ **M4***Artykuł 7***Zmiany dotyczące instalacji**

Prowadzący instalacje informują właściwy organ o wszelkich planowanych zmianach w charakterze lub funkcjonowaniu instalacji, lub o każdym rozszerzeniu lub znaczącym zmniejszeniu jej mocy, która może wymagać uaktualnienia zezwolenia na emisję gazów cieplarnianych. W stosownych przypadkach właściwe organy uaktualniają zezwolenie. W przypadku gdy zmienia się tożsamość prowadzącego instalację, właściwy organ uaktualnia zezwolenie w celu uwzględnienia nazwy (nazwiska) i adresu nowego prowadzącego instalację.

▼ **M9***Artykuł 8***Koordinacja z dyrektywą 2010/75/UE**

Państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do zapewnienia, by w przypadku gdy instalacje będą prowadziły działalność wymienioną w załączniku I do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE ⁽¹⁾, warunki i procedura wydawania zezwolenia na emisję gazów cieplarnianych były skoordynowane z warunkami i procedurą dotyczącymi wydawania zezwolenia, przewidzianymi w tej dyrektywie. Wymogi ustanowione w art. 5, 6 oraz 7 niniejszej dyrektywy mogą zostać włączone do procedur przewidzianych w dyrektywie 2010/75/UE.

▼ **M4***Artykuł 9***Liczba uprawnień w całej ► **M9** Unii ◀**

Począwszy od 2013 r., liczba wydawanych corocznie w całej ► **M9** Unii ◀ uprawnień ulega zmniejszeniu w sposób liniowy, przy czym za punkt wyjścia przyjmuje się wartość z połowy okresu 2008–2012. Liczba uprawnień ulega zmniejszeniu o współczynnik liniowy wynoszący 1,74 % w odniesieniu do średniej całkowitej rocznej liczby uprawnień wydanych przez państwa członkowskie zgodnie z decyzjami Komisji dotyczącymi ich krajowych planów rozdziału uprawnień na lata 2008–2012. ► **A1** W związku z przystąpieniem Chorwacji liczba wydawanych w całej ► **M9** Unii ◌ uprawnień zostanie zwiększona jedynie o liczbę uprawnień, które Chorwacja sprzeda na aukcji zgodnie z art. 10 ust. 1. ◀

▼ **M9**

Począwszy od 2021 roku, współczynnik liniowy wynosi 2,2 %.

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola) (Dz.U. L 334 z 17.12.2010, s. 17).

▼ **M4***Artykuł 9a***Dostosowanie liczby uprawnień w całej ► **M9** Unii ◄**

1. W odniesieniu do instalacji, które zgodnie z art. 24 ust. 1 zostały objęte ► **M9** EU ETS ◄ w okresie 2008–2012, liczba uprawnień, która mają być wydane od dnia 1 stycznia 2013 r., jest dostosowywana w celu odzwierciedlenia średniej rocznej liczby uprawnień wydawanych w odniesieniu do tych instalacji w okresie, w którym zostały one objęte systemem, skorygowana współczynnikiem liniowym, o którym mowa w art. 9.

2. W odniesieniu do instalacji prowadzących działania wymienione w załączniku I, które są objęte ► **M9** EU ETS ◄ dopiero od 2013 r., państwa członkowskie zapewniają, aby prowadzący takie instalacje przedstawiali właściwemu organowi należycie uzasadnione i zweryfikowane przez niezależnego weryfikatora dane dotyczące emisji, tak aby zostały one uwzględnione przy dostosowaniu liczby uprawnień w całej ► **M9** Unii ◄, które mają być wydane.

Wszelkie takie dane przekazywane są właściwemu organowi do dnia 30 kwietnia 2010 r., zgodnie z przepisami przyjętymi na mocy art. 14 ust. 1.

Jeżeli przekazane dane są należycie uzasadnione, właściwy organ powiadamia o tym Komisję do dnia 30 czerwca 2010 r. i liczba uprawnień, które mają być wydane, zostaje odpowiednio skorygowana współczynnikiem liniowym, o którym mowa w art. 9. W przypadku instalacji emitujących gazy cieplarniane inne niż CO₂ właściwy organ może zgłosić niższą wielkość emisji, zgodnie z możliwościami tych instalacji w zakresie redukcji.

3. Do dnia 30 września 2010 r. Komisja publikuje dostosowaną liczbę uprawnień, o której mowa w ust. 1 i 2.

4. W odniesieniu do instalacji wyłączonych z ► **M9** EU ETS ◄ zgodnie z art. 27 liczba uprawnień, które mają być wydane w całej ► **M9** Unii ◄ od dnia 1 stycznia 2013 r. zostaje odpowiednio obniżona, aby odzwierciedlić roczne średnie zweryfikowane emisje z tych instalacji w latach 2008–2010, skorygowane współczynnikiem liniowym, o którym mowa w art. 9.

*Artykuł 10***Sprzedaż uprawnień na aukcji**▼ **M9**

1. Począwszy od 2019 roku państwa członkowskie sprzedają na aukcji wszystkie uprawnienia, które nie są przyznawane bezpłatnie zgodnie z art. 10a i 10c niniejszej dyrektywy i które nie zostały umieszczone w rezerwie stabilności rynkowej ustanowionej decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/1814 ⁽¹⁾ („rezerwa stabilności rynkowej”) lub anulowane zgodnie z art. 12 ust. 4 niniejszej dyrektywy.

⁽¹⁾ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/1814 z dnia 6 października 2015 r. w sprawie ustanowienia i funkcjonowania rezerwy stabilności rynkowej dla unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych i zmiany dyrektywy 2003/87/WE (Dz.U. L 264 z 9.10.2015, s. 1).

▼ M9

Począwszy od 2021 roku i bez uszczerbku dla ewentualnej redukcji zgodnie z art. 10a ust. 5a udział uprawnień, które mają zostać sprzedane na aukcji, wynosi 57 %.

2 % całkowitej liczby uprawnień w latach 2021–2030 jest sprzedawanych na aukcji w celu ustanowienia funduszu na rzecz poprawy efektywności energetycznej i modernizacji systemów energetycznych niektórych państw członkowskich, określonego w art. 10d (zwany dalej „funduszem modernizacyjnym”).

Całkowita pozostała liczba uprawnień, które mają zostać sprzedane na aukcji przez państwa członkowskie, jest rozdzielana zgodnie z ust. 2.

▼ M7

1a. Jeżeli wolumen uprawnień przeznaczonych do sprzedaży na aukcji przez państwa członkowskie w ostatnim roku każdego okresu, o którym mowa w ►**M9** art. 13 ◄ niniejszej dyrektywy, przekracza o ponad 30 % oczekiwany średni wolumen uprawnień przeznaczonych do sprzedaży na aukcji w ciągu pierwszych dwóch lat następnego okresu przed zastosowaniem art. 1 ust. 5 decyzji (UE) 2015/1814, dwie trzecie różnicy między tymi wolumenami odejmuje się od uprawnień przeznaczonych do sprzedaży na aukcji w ciągu ostatniego roku danego okresu i dodaje w równych ratach do wolumenów przeznaczonych do sprzedaży na aukcji przez państwa członkowskie w ciągu pierwszych dwóch lat kolejnego okresu.

▼ M4

2. Całkowita liczba uprawnień, które mają być sprzedane na aukcji przez państwa członkowskie, składa się z:

a) ►**M9** 90 % ◄ całkowitej liczby uprawnień, które mają być sprzedane na aukcji, rozdzielonych między państwa członkowskie w proporcjach odpowiadających udziałowi danego państwa członkowskiego w zweryfikowanych emisjach w ramach ►**M9** EU ETS ◄ za rok 2005 lub w średnich emisjach w latach 2005–2007, w zależności od tego, która z tych wielkości jest większa;

▼ M9

b) 10 % całkowitej liczby uprawnień, które mają zostać sprzedane na aukcji, rozdzielonych między określone państwa członkowskie w interesie solidarności, wzrostu i połączeń międzysystemowych w Unii, zwiększając w ten sposób liczbę uprawnień, które te państwa członkowskie sprzedają na aukcji na podstawie lit. a), o wartości procentowe określone w załączniku IIa;

▼ M4

Na użytek lit. a), w odniesieniu do państw członkowskich, które nie uczestniczyły w ►**M9** EU ETS ◄ w 2005 r., ich udziały są obliczane przy wykorzystaniu ich zweryfikowanych emisji w ramach ►**M9** EU ETS ◄ w roku 2007.

▼ M9

Jeśli jest to konieczne, wartości procentowe, o których mowa w lit. b), dostosowuje się proporcjonalnie, aby zapewnić rozdzielenie w wysokości 10 %.

▼ M4

3. Państwa członkowskie określają sposób wykorzystywania dochodów uzyskanych ze sprzedaży uprawnień na aukcji. Przynajmniej 50 % dochodów uzyskanych ze sprzedaży na aukcji uprawnień, o których mowa w ust. 2, w tym wszystkie dochody ze sprzedaży na aukcji uprawnień, o których mowa w ust. 2 lit. b) i c), lub równoważność finansowa tych dochodów, powinny zostać wykorzystane na jeden lub większą ilość następujących celów:

▼ M4

- a) redukcja emisji gazów cieplarnianych, w tym przez wkład na rzecz Globalnego Funduszu Efektywności Energetycznej oraz Energii Odnawialnej oraz na rzecz Funduszu Adaptacyjnego wprowadzonego w życie na konferencji w sprawie zmian klimatu w Poznaniu (COP 14 i COP/MOP 4), adaptacja do skutków zmian klimatu oraz finansowanie prac badawczo-rozwojowych oraz projektów demonstracyjnych w zakresie zmniejszania emisji i adaptacji do zmian klimatu, w tym udział w inicjatywach realizowanych w ramach europejskiego strategicznego planu w dziedzinie technologii energetycznych i Europejskich Platform Technologicznych;

▼ M9

- b) rozwój energii ze źródeł odnawialnych w celu realizacji zobowiązania Unii dotyczącego energii ze źródeł odnawialnych, jak również rozwój innych technologii przyczyniających się do przejścia do bezpiecznej i zrównoważonej gospodarki niskoemisyjnej oraz pomoc w realizacji zobowiązania Unii dotyczącego zwiększenia efektywności energetycznej do poziomu ustalonego w odpowiednich aktach ustawodawczych;

▼ M4

- c) środki mające na celu unikanie wylesiania oraz zwiększenie zalesiania i ponownego zalesiania w krajach rozwijających się, które ratyfikowały międzynarodowe porozumienie w sprawie zmian klimatu; środki mające na celu transfer technologii i ułatwienie adaptacji do niekorzystnych skutków zmian klimatu w tych krajach;
- d) pochłanianie dwutlenku węgla przez lasy w ► M9 Unii ◄;
- e) bezpieczne dla środowiska wychwytywanie i geologiczne składowanie CO₂, w szczególności pochodzącego z elektrowni opalanych stałym paliwem kopalnym oraz z szeregu sektorów i podsektorów przemysłu, również w krajach trzecich;
- f) zachęty do przestawiania się na niskie emisje i publiczne środki transportu;
- g) finansowanie badań i rozwoju w zakresie efektywności energetycznej oraz czystych technologii w sektorach objętych niniejszą dyrektywą;

▼ M9

- h) środki służące poprawieniu efektywności energetycznej, sieci ciepłowniczych i termomodernizacji budynków lub dostarczeniu wsparcia finansowego w celu uwzględnienia aspektów społecznych w przypadku gospodarstw domowych o niższych i średnich dochodach;

▼ M4

- i) pokrycie wydatków administracyjnych związanych z zarządzaniem ► M9 EU ETS ◄;

▼ M9

- j) finansowanie działań w związku ze zmianą klimatu w mało odpornych państwach trzecich, w tym przystosowanie się do skutków zmiany klimatu;
- k) wspieranie nabywania umiejętności i poszukiwania nowych miejsc pracy przez pracowników, aby przyczynić się do sprawiedliwego przejścia na gospodarkę niskoemisyjną, w szczególności w regionach, których najbardziej dotyczy transformacja miejsc pracy, w ścisłej współpracy z partnerami społecznymi.

▼ M4

Uważa się, że państwa członkowskie spełniają wymogi przepisów niniejszego ustępu, jeżeli przyjmują i wprowadzają w życie politykę wsparcia podatkowego lub finansowego, w tym w szczególności w krajach rozwijających się, lub krajowe polityki regulacyjne wywierające wpływ na wsparcie finansowe, ustanowione dla celów określonych w akapicie pierwszym i które mają wartość odpowiadającą przynajmniej 50 % dochodów uzyskanych ze sprzedaży na aukcji uprawnień, o których mowa w ust. 2, w tym wszystkich dochodów ze sprzedaży na aukcji, o których mowa w ust. 2 lit. b) i c).

W swoich sprawozdaniach przedkładanych na mocy decyzji nr 280/2004/WE państwa członkowskie informują Komisję o wykorzystywaniu dochodów i o działaniach podjętych zgodnie z niniejszym ustępem.

▼ M9

4. W celu uzupełnienia niniejszej dyrektywy Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 23 aktów delegowanych dotyczących harmonogramu, kwestii administracyjnych oraz pozostałych aspektów sprzedaży aukcyjnej, tak by zapewnić prowadzenie tej sprzedaży w sposób otwarty, przejrzysty, zharmonizowany i niedyskryminujący. W tym celu proces musi być przewidywalny, w szczególności w odniesieniu do harmonogramu i przebiegu aukcji oraz szacunkowego wolumenu uprawnień, które mają być udostępnione.

Niniejsze akty delegowane zapewniają takie zaprojektowanie sprzedaży aukcyjnej, aby:

- a) operatorzy, a w szczególności wszystkie małe i średnie przedsiębiorstwa objęte EU ETS, miały pełny, uczciwy i sprawiedliwy dostęp do aukcji;
- b) wszyscy uczestnicy mieli dostęp do tych samych informacji w tym samym czasie, oraz aby uczestnicy nie zakłócali przebiegu aukcji;
- c) organizacja aukcji i udział w nich były opłacalne i nie prowadziły do nieuzasadnionych kosztów administracyjnych; oraz
- d) przyznać małym podmiotom dostęp do uprawnień.

▼ M4

Państwa członkowskie składają sprawozdania dotyczące właściwego wdrażania zasad aukcji w odniesieniu do każdej aukcji, w szczególności w zakresie uczciwego i otwartego dostępu, przejrzystości, kształtowania cen oraz aspektów technicznych i operacyjnych. Sprawozdania te są przedkładane w ciągu miesiąca od danej aukcji i publikowane na stronie internetowej Komisji.

5. Komisja monitoruje funkcjonowanie europejskiego rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla. ► **M9** Co roku przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie dotyczące funkcjonowania rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla i innych stosownych polityk dotyczących klimatu i energii, w tym działań sprzedaży aukcyjnej, płynności i wolumenu obrotu, oraz zawierające zestawienie informacji przedstawionych przez państwa członkowskie na temat środków finansowych, o których mowa w art. 10a ust. 6. ◀ W razie konieczności państwa członkowskie zapewniają, aby wszelkie odpowiednie informacje były przedkładane Komisji przynajmniej na dwa miesiące przed przyjęciem przez nią sprawozdania.

▼ **M4***Artykuł 10a***Przejściowe zasady dotyczące zharmonizowanego przydziału bezpłatnych uprawnień w całej ►**M9** Unii ◄**▼ **M9**

1. Komisja jest uprawniona do przyjmowania zgodnie z art. 23 aktów delegowanych w celu uzupełnienia dyrektywy w zakresie ogólnounijnnych i w pełni zharmonizowanych zasad przydzielania uprawnień, o których mowa w ust. 4, 5, 7 i 19 niniejszego artykułu.

▼ **M4**

Przepisy, o których mowa w akapicie pierwszym, określają w stopniu, w jakim jest to możliwe, wspólnotowe wskaźniki *ex ante* tak, aby zapewnić przydział uprawnień w sposób, który dostarcza zachęt do redukcji emisji gazów cieplarnianych oraz do stosowania energooszczędnych technologii, uwzględniając najbardziej wydajne technologie, substytuty, alternatywne procesy produkcyjne, kogenerację o wysokiej sprawności, skuteczne odzyskiwanie energii gazów odlotowych, wykorzystanie biomasy oraz wychwytywanie i składowanie CO₂, jeśli takie instalacje są dostępne, oraz w sposób, który nie dostarcza zachęt do zwiększenia emisji. Nie dokonuje się żadnych przydziałów bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do jakiegokolwiek formy wytwarzania energii elektrycznej, z wyjątkiem przypadków objętych art. 10c oraz energii wytwarzanej z gazów odlotowych.

Dla każdego sektora i podsektora wskaźnik co do zasady obliczany jest dla produktów raczej niż dla czynników produkcji, aby w jak największym stopniu zmniejszyć emisje i zwiększyć oszczędności wynikające z poprawy efektywności energetycznej w każdym z procesów produkcyjnych danego sektora i podsektora.

Podczas określania zasad dotyczących ustanawiania wskaźników *ex ante* w poszczególnych sektorach i podsektorach, Komisja konsultuje się z zainteresowanymi stronami, w tym z danymi sektorami i podsektorami.

Po zatwierdzeniu przez ►**M9** Unię ◄ międzynarodowego porozumienia w sprawie zmian klimatu, prowadzącego do obowiązkowej redukcji emisji gazów cieplarnianych w stopniu porównywalnym z redukcją emisji w ►**M9** Unii ◄, Komisja dokonuje przeglądu tych środków w celu zapewnienia, aby przydział bezpłatnych uprawnień miał miejsce jedynie w przypadkach, które są w pełni uzasadnione w świetle tego porozumienia.

2. Punktem wyjścia podczas określania zasad dotyczących ustanawiania wskaźników *ex ante* w poszczególnych sektorach lub podsektorach są średnie parametry 10 % najbardziej wydajnych instalacji w danym sektorze lub podsektorze w ►**M9** Unii ◄ w latach 2007–2008. Komisja konsultuje się z zainteresowanymi stronami, w tym z danymi sektorami i podsektorami.

►**M9** Akty ◄ przyjęte na mocy art. 14 i 15 przewidują zharmonizowane zasady dotyczące monitorowania, sprawozdawczości i weryfikacji emisji gazów cieplarnianych związanych z produkcją, w celu ustanowienia wskaźników *ex ante*.

▼ **M9**

Komisja przyjmuje akty wykonawcze w celu określenia zmienionych wartości wskaźników przydzielania bezpłatnych uprawnień. Akty te są zgodne z aktami delegowanymi przyjętymi na mocy ust. 1 niniejszego artykułu i spełniają następujące warunki:

▼ **M9**

- a) w latach 2021–2025 wartości wskaźników określa się na podstawie informacji przekazanych zgodnie z art. 11 na lata 2016 i 2017. Na podstawie porównania wartości wskaźników z wartościami wskaźników zawartymi w decyzji Komisji 2011/278/UE ⁽¹⁾, przyjętej dnia 27 kwietnia 2011 r., Komisja ustala roczną stopę redukcji dla każdego wskaźnika i stosuje ją do wartości wskaźnika mających zastosowanie w latach 2013–2020 w odniesieniu do każdego roku z okresu 2008–2023, aby określić wartości wskaźnika na okres 2021–2025;
- b) w przypadku gdy roczna stopa redukcji przekracza 1,6 % lub jest poniżej 0,2 %, wartości wskaźnika na okres 2021–2025 są wartościami wskaźnika mającymi zastosowanie w latach 2013–2020 zmniejszonymi o którąkolwiek wartość procentową spośród tych dwóch wartości procentowych w odniesieniu do każdego roku z okresu 2008–2023;
- c) na lata 2026–2030 wartości wskaźników określa się w ten sam sposób jak określono w lit. a) i b) na podstawie informacji przekazanych zgodnie z art. 11 na lata 2021–2022 oraz na podstawie zastosowania rocznej stopy redukcji, w odniesieniu do każdego roku w latach 2008–2028.

W drodze odstępstwa dotyczącego wartości wskaźników dla związków aromatycznych, wodoru i gazu syntezowego, wartości te są dostosowywane o tę samą wartość procentową co wskaźniki dotyczące rafinerii, aby zachować równe warunki dla producentów tych produktów.

Te akty wykonawcze, o których mowa w ust. 3 przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22a ust. 2.

Aby propagować sprawne odzyskiwanie energii z gazów odlotowych, w okresie, o którym mowa w lit. b) akapit trzeci, wartość wskaźnika dla gorącego metalu, który odnosi się głównie do gazów odlotowych, jest aktualizowana z zastosowaniem rocznego wskaźnika redukcji wynoszącego 0,2 %.

▼ **M4**

- 3. Z zastrzeżeniem ust. 4 oraz 8 i niezależnie od przepisów art. 10c, nie przydziela się żadnych bezpłatnych uprawnień wytwórcom energii elektrycznej, instalacjom służącym do wychwytywania CO₂, rurociągom służącym do transportu CO₂ ani składowiskom CO₂.

▼ **M9**

- 4. Bezpłatne uprawnienia przydziela się sieciom ciepłowniczym, jak również kogeneracji o wysokiej sprawności, określonej w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE ⁽²⁾, w celu zaspokojenia ekonomicznie uzasadnionego popytu, w odniesieniu do wytwarzania energii cieplnej lub chłodu. W każdym roku następującym po roku 2013 całkowity przydział uprawnień dla takich instalacji w odniesieniu do wytwarzania energii cieplnej jest korygowany współczynnikiem liniowym, o którym mowa w art. 9 niniejszej dyrektywy, poza rokiem, w którym przydziały te są korygowane w jednolity sposób zgodnie z ust. 5 niniejszego artykułu.

⁽¹⁾ Decyzja Komisji 2011/278/UE z dnia 27 kwietnia 2011 r. w sprawie ustanowienia przejściowych zasad dotyczących zharmonizowanego przydziału bezpłatnych uprawnień do emisji w całej Unii na mocy art. 10a dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 130 z 17.5.2011, s. 1).

⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylenia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE (Dz.U. L 315 z 14.11.2012, s. 1).

▼ **M9**

5. W celu zachowania określonego w art. 10 udziału uprawnień, które mają zostać sprzedane na aukcji, w każdym roku, w którym suma przydziałów bezpłatnych uprawnień nie osiągnie maksymalnej liczby odpowiadającej udziałom, które mają zostać sprzedane na aukcji, pozostałe uprawnienia maksymalnie do tej liczby wykorzystuje się do zapobieżenia lub ograniczenia zmniejszania przydziału bezpłatnych uprawnień, tak aby w kolejnych latach udział uprawnień, które mają zostać sprzedane na aukcji, został zachowany. Jeżeli jednak maksymalna liczba została osiągnięta, przydział bezpłatnych uprawnień jest odpowiednio dostosowywany. Wszelkich takich dostosowań dokonuje się w sposób jednolity.

5a. W drodze odstępstwa od ust. 5, dodatkowa liczba w wysokości do 3 % całkowitej liczby uprawnień zostaje – w niezbędnym zakresie – wykorzystana do zwiększenia maksymalnej dostępnej liczby zgodnie z ust. 5.

5b. W przypadku gdy mniej niż 3 % całkowitej liczby uprawnień jest konieczne do zwiększenia maksymalnej liczby uprawnień, o której mowa w ust. 5:

- wykorzystuje się maksymalnie 50 mln uprawnień, aby zwiększyć liczbę uprawnień udostępnionych w celu wsparcia innowacji zgodnie z art. 10a ust. 8, oraz
- wykorzystuje się maksymalnie 0,5 % całkowitej liczby uprawnień, aby zwiększyć liczbę dostępnych uprawnień w celu modernizacji systemów energetycznych niektórych państw członkowskich zgodnie z art. 10d.

6. Państwa członkowskie powinny przyjąć środki finansowe, zgodnie z akapitem drugim i czwartym, na rzecz sektorów lub podsektorów, które są narażone na rzeczywiste ryzyko ucieczki emisji z powodu znacznych kosztów pośrednich faktycznie ponoszonych w wyniku przeniesienia kosztów związanych z emisją gazów cieplarnianych na ceny energii elektrycznej, pod warunkiem że takie środki finansowe są zgodne z zasadami pomocy państwa, a zwłaszcza nie powodują nieuzasadnionych zakłóceń konkurencji na rynku wewnętrznym. W przypadku gdy kwota udostępniona na takie środki finansowe przekracza 25 % dochodów uzyskanych ze sprzedaży uprawnień na aukcji, dane państwo członkowskie określa powody przekroczenia tej kwoty.

Państwa członkowskie dążą także do przeznaczania na środki finansowe, o których mowa w akapicie pierwszym, nie więcej niż 25 % dochodów uzyskanych ze sprzedaży uprawnień na aukcji. W ciągu trzech miesięcy od końca każdego roku państwa członkowskie, które dysponują takimi środkami finansowymi podają do wiadomości publicznej w łatwo dostępnej formie całkowitą kwotę rekompensaty przyznanej poszczególnym sektorom i podsektorom będącym beneficjentami. Począwszy od roku 2018, w każdym roku, w którym państwo członkowskie przeznaczy na te cele więcej niż 25 % dochodów uzyskanych ze sprzedaży uprawnień na aukcji, państwo to publikuje sprawozdanie określające powody przekroczenia tej kwoty. Sprawozdanie to zawiera istotne informacje na temat cen energii elektrycznej dla dużych odbiorców przemysłowych korzystających z takich środków finansowych, bez uszczerbku dla wymogów związanych z ochroną informacji poufnych. Sprawozdanie zawiera również informacje na temat tego, czy należyście uwzględniono inne środki umożliwiające zrównoważone obniżenie pośrednich kosztów emisji dwutlenku węgla w perspektywie średnio- i długoterminowej.

Komisja włącza do sprawozdania przewidzianego w art. 10 ust. 5 między innymi ocenę wpływu tych środków finansowych na rynek wewnętrzny i, w stosownych przypadkach, zaleca środki, które według tej oceny mogą być niezbędne.

▼ **M9**

Środki te zapewniają odpowiednią ochronę przed ryzykiem ucieczki emisji na podstawie wskaźników *ex ante* lub pośrednich emisji CO₂ przypadających na jednostkę produkcji. Te wskaźniki *ex ante* są obliczane dla danego sektora lub podsektora jako iloczyn zużycia energii elektrycznej przypadającej na jednostkę produkcji odpowiadającej najbardziej wydajnym dostępnym technologiom oraz emisji CO₂ odnośnej europejskiej struktury wytwarzania energii elektrycznej.

▼ **M4**

7. ► **M9** Uprawnienia w ramach maksymalnej liczby, o której mowa w ust. 5 niniejszego artykułu, które nie zostały przydzielone bezpłatnie do 2020 r., rezerwuje się dla nowych instalacji, łącznie z 200 mln uprawnień wprowadzonych do rezerwy stabilności rynkowej zgodnie z art. 1 ust. 3 decyzji (UE) 2015/1814. Maksymalnie 200 mln zarezerwowanych uprawnień powinno zostać zwróconych do rezerwy stabilności rynkowej pod koniec okresu 2021–2030.

Począwszy od roku 2021, uprawnienia, które w oparciu o ust. 19 i 20 nie zostały przydzielone instalacjom, dodaje się do liczby uprawnień zarezerwowanych zgodnie z pierwszym zdaniem akapitu pierwszego niniejszego ustępu. ◀

Liczba przydzielonych uprawnień jest korygowana współczynnikiem liniowym, o którym mowa w art. 9.

Nie przydziela się żadnych bezpłatnych uprawnień w odniesieniu do jakiegokolwiek wytwarzania energii elektrycznej przez nowe instalacje.

▼ **M9**▼ **M4**

8. ► **M9** 325 mln uprawnień z liczby, która w przeciwnym wypadku mogłaby zostać przydzielona bezpłatnie na mocy niniejszego artykułu, oraz 75 mln uprawnień z liczby, która w przeciwnym wypadku mogłaby być sprzedana na aukcji na mocy art. 10, udostępnia się w celu wsparcia innowacji w dziedzinie niskoemisyjnych technologii i procesów w sektorach wymienionych w załączniku I, w tym bezpiecznego dla środowiska wychwytywania i utylizacji dwutlenku węgla (zwane dalej „CCU”), które znacznie przyczynia się do łagodzenia skutków zmiany klimatu, oraz produktów zastępujących produkty wysokoemisyjne wyprodukowanych w sektorach wymienionych w załączniku I oraz w celu pomocy w pobudzaniu budowy i eksploatacji projektów dotyczących bezpiecznego dla środowiska wychwytywania i geologicznego składowania (CCS) CO₂ oraz dotyczących innowacyjnych technologii w zakresie energii odnawialnej i magazynowania energii; w rozłożonych równomiernie pod względem geograficznym lokalizacjach na terytorium Unii (zwany dalej „funduszem innowacyjnym”). Kwalifikują się do tego projekty we wszystkich państwach członkowskich, w tym projekty na małą skalę.

Ponadto 50 mln nieprzydzielonych uprawnień z rezerwy stabilności rynkowej stanowi uzupełnienie wszelkich pozostałych dochodów z 300 mln uprawnień dostępnych w latach 2013–2020 zgodnie z decyzją Komisji 2010/670/UE ⁽¹⁾ i zostaje wykorzystanych w odpowiednim terminie na wsparcie innowacji, o którym mowa w akapicie pierwszym.

⁽¹⁾ Decyzja Komisji 2010/670/UE z dnia 3 listopada 2010 r. ustanawiająca kryteria i środki dotyczące finansowania komercyjnych projektów demonstracyjnych mających na celu bezpieczne dla środowiska wychwytywanie i geologiczne składowanie CO₂ oraz projektów demonstracyjnych w zakresie innowacyjnych technologii energetyki odnawialnej realizowanych w ramach systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie, ustanowionego dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 290 z 6.11.2010, s. 39).

▼ **M4**

Projekty wybierane są na podstawie obiektywnych i przejrzystych kryteriów, z uwzględnieniem – w stosownych przypadkach – zakresu, w jakim przyczyniają się do redukcji emisji znacznie poniżej wskaźników, o których mowa w ust. 2. Projekty mają potencjał umożliwiający powszechne zastosowanie lub znaczne obniżenie kosztów przejścia na gospodarkę niskoemisyjną w określonych sektorach. Projekty związane z CCU skutkują korzyściami netto w zakresie redukcji emisji i zapewniają unikanie emisji CO₂ lub trwałe składowanie CO₂. Technologie otrzymujące wsparcie nie są jeszcze dostępne na rynku, ale obejmują przełomowe rozwiązania i są na tyle rozwinięte, by były gotowe do wykorzystania w projektach demonstracyjnych w fazie przed wprowadzeniem na rynek. Wsparcie może otrzymać maksymalnie 60 % odnośnych kosztów projektów, z czego maksymalnie 40 % nie musi być uzależnione od zweryfikowania unikania emisji gazów cieplarnianych, pod warunkiem że wcześniej osiągnięto ustalone cele pośrednie przy uwzględnieniu zastosowanej technologii.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 23 w celu uzupełnienia przepisów niniejszej dyrektywy dotyczących działania funduszu innowacyjnego, w tym procedury i kryteriów wyboru. ◀

Rezerwuje się uprawnienia dla projektów spełniających kryteria, o których mowa w akapicie trzecim. Wsparcie dla tych projektów jest udzielane za pośrednictwem państw członkowskich i ma charakter uzupełniający w stosunku do podstawowego współfinansowania ze strony prowadzącego instalację. Mogłyby one być również współfinansowane przez dane państwo członkowskie, a także za pomocą innych instrumentów. Żaden projekt nie otrzymuje w ramach mechanizmu określonego w niniejszym ustępie wsparcia przekraczającego 15 % całkowitej liczby uprawnień dostępnych na ten cel. Uprawnienia te uwzględnia się na mocy ust. 7.

▼ **M9**

9. Grecja, w której produkt krajowy brutto (zwany dalej „PKB”) na mieszkańca w 2014 r. wyniósł poniżej 60 % średniej unijnej, może, przed zastosowaniem ust. 7 niniejszego artykułu, zwrócić się o maksymalnie 25 mln uprawnień z maksymalnej liczby, o której mowa w ust. 5 niniejszego artykułu, a które nie zostały przydzielone bezpłatnie do dnia 31 grudnia 2020 r., do celów współfinansowania do 60 % dekarbonizacji dostaw energii elektrycznej na wyspach na terytorium Grecji. Do takich uprawnień stosuje się odpowiednio art. 10d ust. 3. O uprawnienia można się zwrócić w przypadku, jeśli ze względu na ograniczony dostęp do międzynarodowych rynków instrumentów dłużnych projekt mający na celu dekarbonizację dostaw energii elektrycznej na wyspach greckich nie mógłby zostać zrealizowany w inny sposób i jeśli Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) potwierdzi opłacalność finansową oraz społeczno-gospodarcze korzyści projektu.

▼ **M4**

11. Z zastrzeżeniem art. 10b, w roku 2013 liczba bezpłatnych uprawnień przydzielonych na mocy ust. 4 do 7 niniejszego artykułu wynosi 80 % liczby uprawnień określonej zgodnie z przepisami, o których mowa w ust. 1. Następnie liczba bezpłatnych uprawnień jest corocznie zmniejszana o taką samą wielkość aż do osiągnięcia poziomu 30 % w roku 2020 ► **M9** ————— ◀.

▼ **M9**

▼ **M4**

19. Nie przydziela się żadnych bezpłatnych uprawnień instalacjom, które zaprzestały działalności, chyba że prowadzący instalację wykaże właściwemu organowi, że instalacja ta wznowi produkcję w określonym i rozsądnym czasie. Instalacje, których zezwolenie na emisję gazów cieplarnianych wygasło lub zostało cofnięte oraz instalacje, które z przyczyn technicznych nie mogą funkcjonować lub wznowić działalności, uważa się za instalacje, które zaprzestały działalności.

▼ **M9**

20. W stosownych przypadkach dostosowuje się poziom przydziału bezpłatnych uprawnień dla instalacji, których eksploatacja zwiększyła lub zmniejszyła się, co stwierdzono na podstawie średniej kroczącej z dwóch lat, o więcej niż 15 % w porównaniu z poziomem początkowo zastosowanym do określenia przydziału bezpłatnych uprawnień na odpowiedni okres, o którym mowa w art. 11 ust. 1. Takich dostosowań dokonuje się przy użyciu uprawnień z liczby uprawnień zarezerwowanych zgodnie z ust. 7 niniejszego artykułu lub przez dodanie uprawnień do tych zarezerwowanych uprawnień.

21. Aby zapewnić skuteczne, niedyskryminujące i jednolite stosowanie dostosowań oraz progę, o którym mowa w ust. 20 niniejszego artykułu, uniknąć wszelkich niepotrzebnych obciążeń administracyjnych, a także aby zapobiec manipulacjom lub nadużyciom w dostosowywaniu przydziału uprawnień, Komisja może przyjmować akty wykonawcze określające dalsze ustalenia dotyczące dostosowań. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22a ust. 2.

*Artykuł 10b***Przejściowe środki wsparcia niektórych energochłonnych sektorów w przypadku ucieczki emisji**

1. Za narażone na ryzyko ucieczki emisji uznaje się sektory i podsektory, w odniesieniu do których iloczyn ich intensywności handlu z państwami trzecimi, określonej jako stosunek całkowitej wartości eksportu do państw trzecich powiększonej o wartość importu z państw trzecich do całkowitej wielkości rynku w Europejskim Obszarze Gospodarczym (roczny obrót plus całkowita wartość importu z państw trzecich), oraz ich intensywności emisji, mierzonej w kg ekwiwalentu CO₂ podzielonych przez ich wartość dodaną brutto (w EUR), przekracza 0,2. Takim sektorom lub podsektorom przydziela się bezpłatne uprawnienia na okres do 2030 r. w wysokości 100 % liczby określonej zgodnie z art. 10a.

2. Sektory i podsektory, w odniesieniu do których iloczyn ich intensywności handlu z państwami trzecimi oraz ich intensywności emisji przekracza 0,15, mogą zostać włączone do grupy, o której mowa w ust. 1, przy zastosowaniu danych z lat 2014–2016 na podstawie oceny jakościowej i następujących kryteriów:

- a) zakres, w jakim względem poszczególnych instalacji w danym sektorze lub danym podsektorze można zmniejszyć poziomy emisji lub zużycie energii elektrycznej;
- b) obecna i prognozowana charakterystyka rynku, w tym, w odpowiednich przypadkach, wspólne ceny referencyjne;

▼ M9

c) marża jako potencjalny wskaźnik inwestycji długoterminowej lub decyzji o przeniesieniu produkcji, z uwzględnieniem zmian w kosztach produkcji w powiązaniu z redukcją emisji.

3. Sektory i podsektory, które nie przekraczają progu, o którym mowa w ust. 1, ale ich intensywność emisji mierzona w kg ekwiwalentu CO₂ podzielonych przez ich wartość dodaną brutto (w EUR) przekracza 1,5, są również poddawane ocenie na poziomie 4-cyfrowym (kod NACE-4). Komisja podaje wyniki tej oceny do wiadomości publicznej.

W ciągu trzech miesięcy od podania do wiadomości publicznej, o którym mowa w tym akapicie, te sektory i podsektory mogą wystąpić do Komisji albo o jakościową ocenę ich narażenia na ryzyko ucieczki emisji na poziomie 4-cyfrowym (NACE-4), albo o ocenę na podstawie klasyfikacji towarów używanej do statystyk dotyczących produkcji przemysłowej w Unii na poziomie 8-cyfrowym (Prodcom). W tym celu dany sektor i podsektor przekazują wraz z wnioskiem należycie uzasadnione, kompletne i niezależnie zweryfikowane dane, aby umożliwić Komisji przeprowadzenie oceny.

W przypadku gdy sektor lub podsektor decyduje się poddać ocenie na poziomie 4-cyfrowym (kod NACE-4), może zostać włączony do grupy, o której mowa w ust. 1, na podstawie kryteriów, o których mowa w ust. 2 lit. a), b) i c). W przypadku gdy sektor lub podsektor decyduje się poddać ocenie na poziomie 8-cyfrowym (Prodcom), włączany jest do grupy, o której mowa w ust. 1, pod warunkiem, że na tym poziomie przekroczony jest próg wynoszący 0,2, o którym mowa w ust. 1.

Sektory i podsektory, w odniesieniu do których bezpłatny przydział uprawnień jest obliczany na podstawie wartości wskaźników, o których mowa w art. 10a ust. 2 akapit czwarty, mogą również zwrócić się o poddanie ich ocenie zgodnie z akapitem trzecim niniejszego ustępu.

W drodze odstępstwa od ust. 1 i 2, państwo członkowskie może do dnia 30 czerwca 2018 r. złożyć wniosek, aby sektor lub podsektor wymieniony w załączniku do decyzji Komisji 2014/746/UE ⁽¹⁾ w odniesieniu do klasyfikacji na poziomie 6-cyfrowym lub 8-cyfrowym (Prodcom) był uważany za włączony do grupy, o której mowa w ust. 1. Taki wniosek jest rozpatrywany wyłącznie w przypadku, gdy składające go państwo członkowskie ustali, że stosowanie tego odstępstwa jest celowe w oparciu o należycie uzasadnione, kompletne i zweryfikowane dane z pięciu ostatnich lat dostarczone przez dany zainteresowany sektor lub podsektor, i zawrze w swoim wniosku wszystkie istotne informacje. W oparciu o te dane ujmuje się dany sektor lub podsektor w odniesieniu do tych klasyfikacji, dla których w ramach niejednorodnego kodu na poziomie 4-cyfrowym (NACE-4) wykazuje, że mają znacznie wyższy poziom handlu i większą intensywność emisji na poziomie 6-cyfrowym lub 8-cyfrowym (Prodcom), przekraczające próg określony w ust. 1.

⁽¹⁾ Decyzja Komisji 2014/746/UE z dnia 27 października 2014 r. ustalająca, zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, wykaz sektorów i podsektorów uważanych za narażone na znaczące ryzyko ucieczki emisji na lata 2015–2019 (Dz.U. L 308 z 29.10.2014, s.114).

▼ **M9**

4. Inne sektory i podsektory uznaje się za zdolne do przeniesienia większych kosztów uprawnień na ceny produktów i przydziela się im bezpłatne uprawnienia w wysokości 30 % liczby określonej zgodnie z art. 10a. O ile nie zostanie postanowione inaczej w przeglądzie dokonanym zgodnie z art. 30, bezpłatne uprawnienia dla innych sektorów i podsektorów, poza systemem ciepłowniczym, są zmniejszane stopniowo o równe liczby po 2026 roku, tak by w 2030 roku nie było bezpłatnych uprawnień.

5. Komisja jest uprawniona do przyjmowania, najpóźniej do dnia 31 grudnia 2019 r., aktów delegowanych zgodnie z art. 23 w celu uzupełnienia niniejszej dyrektywy w zakresie wskazania sektorów i podsektorów uznanych za narażone na ryzyko ucieczki emisji, o czym mowa w ust. 1, 2 i 3 niniejszego artykułu, w odniesieniu do działań na poziomie 4-cyfrowym (kod NACE-4) odnośnie do ust. 1 niniejszego artykułu, na podstawie danych dostępnych z trzech ostatnich lat kalendarzowych.

*Artykuł 10c***Możliwość przejściowego przydziału bezpłatnych uprawnień na modernizację sektora energetycznego**

1. W drodze odstępstwa od art. 10a ust. 1–5, państwa członkowskie, w których w 2013 r. PKB na mieszkańca w EUR według cen rynkowych wynosił poniżej 60 % średniej unijnej, mogą przydzielić przejściowo bezpłatne uprawnienia instalacjom wytwarzającym energię elektryczną w celu modernizacji, dywersyfikacji i zrównoważonej transformacji sektora energetycznego. Wspierane inwestycje są spójne z przejściem na bezpieczną i zrównoważoną gospodarkę niskoemisyjną, celami unijnych ram polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 oraz długoterminowymi celami określonymi w Porozumieniu paryskim. Odstępstwo, o którym mowa w niniejszym ustępie, wygasa z dniem 31 grudnia 2030 r.

2. W celu wyboru inwestycji, która będzie finansowana z wykorzystaniem bezpłatnych uprawnień, dla projektów opiewających na kwotę inwestycji powyżej 12,5 mln EUR zainteresowane państwo członkowskie organizuje procedurę przetargu konkurencyjnego, która ma zostać przeprowadzona w latach 2021–2030 i składać się z co najmniej jednej rundy. Ta procedura przetargu konkurencyjnego:

- a) jest zgodna z zasadami przejrzystości, niedyskryminacji, równego traktowania i należytego zarządzania finansami;
- b) zapewnia, że do złożenia w ramach oferty kwalifikują się tylko projekty, które przyczyniają się do dywersyfikacji koszyka energetycznego i źródeł dostaw, koniecznej restrukturyzacji, aktualizacji i modernizacji infrastruktury pod kątem ochrony środowiska, stosowania czystych technologii (takich jak technologie energii odnawialnej) lub modernizacji sektora wytwarzania energii, (takich jak efektywne i zrównoważone systemy ciepłownicze), i sektorów przesyłu i dystrybucji;
- c) określa jasne, obiektywne, przejrzyste i niedyskryminujące kryteria wyboru w odniesieniu do rankingu projektów, aby zapewnić wybór tylko takich projektów, które:

▼ **M9**

- (i) na podstawie analizy kosztów i korzyści zapewniają korzyści netto w zakresie redukcji emisji i osiągają wcześniej ustalony znaczący poziom redukcji emisji CO₂, z uwzględnieniem wielkości projektu;
- (ii) mają charakter uzupełniający, stanowią wyraźną odpowiedź na potrzeby w zakresie wymiany i modernizacji i nie powodują rynkowego wzrostu zapotrzebowania na energię;
- (iii) oferują najlepszy stosunek wartości do ceny; oraz
- (iv) nie przyczyniają się do opłacalności finansowej bardzo wysokoemisyjnego wytwarzania energii elektrycznej ani nie podnoszą tej opłacalności, ani nie zwiększają zależności od wysokoemisyjnych paliw kopalnych.

W drodze odstępstwa od art. 10 ust. 1 i bez uszczerbku dla ust. 1 zdanie ostatnie niniejszego artykułu, w przypadku gdy inwestycja wybrana w drodze procedury przetargu konkurencyjnego zostanie anulowana lub nie uzyska zamierzonych wyników, przeznaczone uprawnienia mogą zostać wykorzystane najwcześniej rok później w ramach pojedynczej dodatkowej rundy procedury przetargu konkurencyjnego w celu sfinansowania innych inwestycji.

Najpóźniej do dnia 30 czerwca 2019 r. każde państwo członkowskie zamierzające skorzystać z fakultatywnego przejściowego przydziału bezpłatnych uprawnień na modernizację sektora energetycznego publikuje szczegółowe krajowe ramy określające procedurę przetargu konkurencyjnego, w tym planowaną liczbę rund, o których mowa w akapicie pierwszym, i kryteria wyboru, by umożliwić obywatelom przedstawienie uwag.

W inwestycji o wartości poniżej 12,5 mln EUR, które mają być wspierane z wykorzystaniem bezpłatnych uprawnień, a które nie zostaną wybrane w drodze procedury przetargu konkurencyjnego, o której mowa w niniejszym ustępie, państwo członkowskie wybiera projekty na podstawie obiektywnych i przejrzystych kryteriów. Wyniki tego wyboru są publikowane, by umożliwić obywatelom przedstawienie uwag. Na tej podstawie zainteresowane państwa członkowskie ustanawiają do dnia 30 czerwca 2019 r. wykaz inwestycji, publikują go i przedkładają Komisji. W przypadku gdy w ramach tej samej instalacji dokonuje się więcej niż jednej inwestycji, inwestycje te są oceniane jako całość w celu ustalenia, czy przekroczono próg 12,5 mln EUR, chyba że każda z tych inwestycji jest niezależnie opłacalna pod względem technicznym lub finansowym.

3. Wartość planowanych inwestycji jest co najmniej równa wartości rynkowej przydziału bezpłatnych uprawnień przy jednoczesnym uwzględnieniu potrzeby ograniczenia bezpośrednio z tym związanych podwyżek cen. Wartość rynkowa stanowi średnią cenę uprawnień na wspólnej platformie aukcyjnej w poprzednim roku kalendarzowym. Maksymalnie 70 % odnośnych kosztów inwestycji można wesprzeć z wykorzystaniem przydziału bezpłatnych uprawnień, pod warunkiem że pozostałe koszty są pokrywane przez prywatne podmioty prawne.

4. Przejściowy przydział bezpłatnych uprawnień jest odejmowany od liczby uprawnień, które dane państwo członkowskie mogłoby w przeciwnym razie sprzedać na aukcji. Całkowity przydział bezpłatnych uprawnień wynosi nie więcej niż 40 % uprawnień, które dane państwo członkowskie na mocy art. 10 ust. 2 lit. a) otrzymuje w latach 2021–2030 rozłożonych na takie równe roczne wolumeny.

▼ **M9**

5. W przypadku gdy państwo członkowskie, zgodnie z art. 10d ust. 4, wykorzystuje uprawnienia rozdzielone zgodnie z art. 10 ust. 2 lit. b) w celu zapewnienia solidarności, wzrostu i połączeń międzysystemowych w obrębie Unii, państwo to może, w drodze odstępstwa od ust. 4 niniejszego artykułu, wykorzystać do celów przejściowego przydziału bezpłatnych uprawnień całkowitą liczbę uprawnień stanowiącą maksymalnie 60 % uprawnień otrzymanych w latach 2021–2030 na podstawie art. 10 ust. 2 lit. a), z wykorzystaniem odpowiadającej liczby uprawnień rozdzielonych zgodnie z art. 10 ust. 2 lit. b).

Wszelkie uprawnienia nieprzydzielone na mocy niniejszego artykułu do roku 2020 mogą zostać przydzielone w latach 2021–2030 na inwestycje wybrane w drodze procedury przetargu konkurencyjnego, o której mowa w ust. 2, chyba że dane państwo członkowskie poinformuje Komisję najpóźniej w dniu 30 września 2019 r. o swoim zamiarze nieprzydzielania całości ani części tych uprawnień w latach 2021–2030 oraz o liczbie uprawnień, które zamiast tego mają zostać sprzedane na aukcji w 2020 roku. W przypadku gdy te uprawnienia zostaną przydzielone w latach 2021–2030, uwzględnia się odpowiadającą liczbę uprawnień do celów stosowania limitu 60 %, który ustalono w niniejszym ustępie akapit pierwszy.

6. Przydziałów dla operatorów dokonuje się po wykazaniu, że zrealizowano inwestycję wybraną zgodnie z zasadami procedury przetargu konkurencyjnego. W przypadku gdy inwestycja skutkuje dodatkową mocą wytwarzania energii elektrycznej, dany operator wykazuje także, że przed uruchomieniem tej dodatkowej mocy on lub inny powiązany z nim operator zlikwidował odpowiadającą liczbę bardziej wysokoemisyjnych mocy wytwarzania energii elektrycznej.

7. Państwa członkowskie wymagają od wytwórców energii elektrycznej i operatorów sieci będących beneficjentami, aby do 28 lutego każdego roku składali sprawozdania z realizacji ich inwestycji, w tym na temat bilansu przydziału bezpłatnych uprawnień oraz poniesionych wydatków inwestycyjnych, a także rodzajów wspieranych inwestycji. Państwa członkowskie składają Komisji sprawozdania w tej sprawie, a Komisja podaje je do publicznej wiadomości.

*Artykuł 10d***Fundusz modernizacyjny**

1. Na lata 2021–2030 zostaje ustanowiony fundusz mający na celu wspieranie inwestycji proponowanych przez państwa członkowskie będące beneficjentami – w tym finansowanie projektów inwestycyjnych na małą skalę – w celu modernizacji systemów energetycznych oraz poprawy efektywności energetycznej w państwach członkowskich, w których PKB na mieszkańca według cen rynkowych wyniosło w 2013 roku poniżej 60 % średniej unijnej (zwany dalej „funduszem modernizacyjnym”). Fundusz modernizacyjny jest finansowany ze sprzedaży uprawnień na aukcji, określonej w art. 10.

Wspierane inwestycje są spójne z celami niniejszej dyrektywy, a także z celami unijnych ram polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 oraz długoterminowymi celami określonymi w Porozumieniu paryskim. Z funduszu modernizacyjnego nie udziela się wsparcia obiektom wytwarzającym energię przy wykorzystaniu stałych paliw kopalnych,

▼ M9

innym niż obiekty w ramach efektywnego i zrównoważonego systemu ciepłowniczego w państwach członkowskich, w których PKB na mieszkańca według cen rynkowych wyniosło w 2013 roku poniżej 30 % średniej unijnej, pod warunkiem że pewna liczba uprawnień o co najmniej równoważnej wartości jest wykorzystywana na inwestycje zgodnie z art. 10c; które nie przewidują stosowania stałych paliw kopalnych.

2. Co najmniej 70 % zasobów finansowych z funduszu modernizacyjnego jest wykorzystywanych do wspierania inwestycji w wytwarzanie i użytkowanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, w poprawę efektywności energetycznej (z wyjątkiem efektywności energetycznej wskutek wytwarzania energii przy wykorzystaniu stałych paliw kopalnych), w magazynowanie energii i modernizację sieci energetycznych, w tym w rurociągi należące do systemów ciepłowniczych, sieci przesyłu energii elektrycznej oraz zwiększenie połączeń międzysystemowych między państwami członkowskimi, a także do wspierania sprawiedliwych przemian w regionach uzależnionych od węgla w państwach członkowskich będących beneficjentami, tak aby ułatwić pracownikom zmianę miejsca zatrudnienia oraz zdobywanie nowych i specjalistycznych umiejętności, wspierać edukację, inicjatywy zatrudnieniowe i start-upy, utrzymując dialog z partnerami społecznymi. Kwalifikują się również inwestycje w efektywność energetyczną w sektorach transportu, budownictwa, rolnictwa i odpadów.

3. Za działanie funduszu modernizacyjnego odpowiadają państwa członkowskie będące beneficjentami. EBI zapewnia, aby uprawnienia były sprzedawane na aukcji zgodnie z zasadami i warunkami określonymi w art. 10 ust. 4, i jest odpowiedzialny za zarządzanie dochodami. EBI przekazuje dochody państwom członkowskim na mocy decyzji o wypłacie podejmowanych przez Komisję, w przypadku gdy ta wypłata na inwestycje jest zgodna z ust. 2 niniejszego artykułu lub – jeżeli inwestycje nie są prowadzone w obszarach wymienionych w ust. 2 niniejszego artykułu – jest zgodna z zaleceniami komitetu inwestycyjnego. Komisja przyjmuje swoją decyzję w odpowiednim terminie. Przy rozdzielaniu dochodów między państwa członkowskie uwzględnia się udziały określone w załączniku IIb, zgodnie z ust. 6–12 niniejszego artykułu.

4. Każde dane państwo członkowskie może wykorzystać całkowity przydział bezpłatnych uprawnień przyznany na podstawie art. 10c ust. 4 lub jego część oraz liczbę uprawnień rozdzielonych w celu zapewnienia solidarności, wzrostu i połączeń międzysystemowych w Unii, zgodnie z art. 10 ust. 2 lit. b) lub część tej liczby, zgodnie z art. 10d, w celu wsparcia inwestycji w ramach funduszu na rzecz modernizacji, zwiększając tym samym zasoby rozdzielone do danego państwa członkowskiego. Najpóźniej dnia 30 września 2019 r. dane państwo członkowskie poinformuje Komisję o odnośnych liczbach uprawnień, które zostaną wykorzystane na mocy art. 10 ust. 2 lit. b), art. 10c i art. 10d.

5. Niniejszym ustanawia się komitet inwestycyjny funduszu modernizacyjnego. W skład komitetu inwestycyjnego wchodzi: po jednym przedstawicielu każdego państwa członkowskiego będącego beneficjentem, przedstawiciela Komisji i EBI oraz trzech przedstawicieli wybieranych przez pozostałe państwa członkowskie na okres pięciu lat. Komitetowi przewodniczy przedstawiciel Komisji. Jeden przedstawiciel z każdego państwa członkowskiego, który nie jest członkiem komitetu inwestycyjnego, może uczestniczyć w posiedzeniach komitetu w charakterze obserwatora.

▼ **M9**

Komitet inwestycyjny działa w przejrzysty sposób. Skład komitetu inwestycyjnego oraz życiorysy i oświadczenia o braku konfliktu interesów członków są podawane do wiadomości publicznej i w razie konieczności aktualizowane.

6. Zanim państwo członkowskie będące beneficjentem podejmie decyzję o finansowaniu inwestycji ze swojego udziału w funduszu modernizacyjnego, musi przedstawić projekt inwestycji komitetowi inwestycyjnemu oraz EBI. W przypadku inwestycji, co do których EBI potwierdził, że dotyczą obszarów wymienionych w ust. 2, państwo członkowskie może przystąpić do finansowania projektu inwestycji ze swojego udziału.

W przypadku gdy inwestycja w modernizację systemów energetycznych, która zgodnie z propozycją ma być finansowana z funduszu modernizacyjnego, nie należy do obszarów wymienionych w ust. 2, komitet inwestycyjny ocenia techniczną i finansową opłacalność takiej inwestycji, w tym realizowaną przez nią redukcję emisji, i wydaje zalecenie odnośnie do finansowania tej inwestycji z funduszu modernizacyjnego. Komitet inwestycyjny zapewnia, by wszelkie inwestycje dotyczące sieci ciepłowniczych osiągnęły istotną poprawę efektywności energetycznej i przyczyniały się do redukcji emisji. Zalecenie to może obejmować sugestie dotyczące odpowiednich instrumentów finansowania. Maksymalnie 70 % odnośnych kosztów inwestycji, które nie należą do obszarów wymienionych w ust. 2, można wesprzeć z wykorzystaniem zasobów z funduszu modernizacyjnego, pod warunkiem że pozostałe koszty są pokrywane przez prywatne podmioty prawne.

7. Komitet inwestycyjny dokłada starań, aby przyjmować swoje zalecenia w drodze konsensusu. Jeśli komitet inwestycyjny nie jest w stanie zadecydować w drodze konsensusu w terminie wyznaczonym przez przewodniczącego, podejmuje decyzję zwykłą większością głosów.

Jeżeli przedstawiciel EBI nie zatwierdzi finansowania inwestycji, zalecenie przyjmuje się wyłącznie większością dwóch trzecich głosów wszystkich członków. Przedstawiciel państwa członkowskiego, w którym dana inwestycja ma miejsce, oraz przedstawiciel EBI nie są uprawnieni do głosowania w przedmiotowej sprawie. Niniejszy akapit nie ma zastosowania do projektów na małą skalę finansowanych z pożyczek udzielanych przez krajowe banki prorozwojowe lub z dotacji, przyczyniających się do realizacji krajowego programu służącego osiągnięciu określonych celów zgodnie z założeniami funduszu na rzecz modernizacji, pod warunkiem że w ramach programu wykorzystuje się nie więcej niż 10 % udziału państw członkowskich określonego w załączniku IIb.

8. Wszelkie działania lub zalecenia EBI lub komitetu inwestycyjnego przewidziane w ust. 6 i 7 są podejmowane lub wydawane w sposób terminowy i uzasadniane. Takie działania i zalecenia są podawane do wiadomości publicznej.

9. Państwo członkowskie będące beneficjentem jest odpowiedzialne za nadzór nad wdrażaniem w odniesieniu do wybranych projektów.

10. Państwa członkowskie będące beneficjentami składają Komisji coroczne sprawozdania dotyczące inwestycji finansowanych przez fundusz modernizacyjny. Sprawozdanie jest podawane do wiadomości publicznej i zawiera:

- a) informacje na temat inwestycji finansowanych przez poszczególne państwa członkowskie będące beneficjentami;

▼ **M9**

b) ocenę wartości dodanej pod względem efektywności energetycznej lub modernizacji systemu energetycznego, osiągniętej dzięki inwestycji.

11. Komitet inwestycyjny przedstawia corocznie Komisji sprawozdanie na temat doświadczeń z oceny inwestycji. Najpóźniej do dnia 31 grudnia 2024 r. Komisja, uwzględniając ustalenia komitetu inwestycyjnego, dokonuje przeglądu obszarów, w których realizuje się projekty i o których mowa w ust. 2, a także przeglądu podstawy, na której komitet inwestycyjny opiera swoje zalecenia.

12. Komisja przyjmuje akty wykonawcze dotyczące szczegółowych zasad działania funduszu modernizacyjnego. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22a ust. 2.

▼ **M4***Artykuł 11***Krajowe środki wykonawcze**

1. Każde z państw członkowskich publikuje i przedkłada Komisji do dnia 30 września 2011 r. wykaz instalacji na jego terytorium objętych zakresem niniejszej dyrektywy oraz wszelkich bezpłatnych uprawnień przydzielonych każdej z instalacji na jego terytorium, obliczonych zgodnie z zasadami, o których mowa w art. 10a ust. 1 i art. 10c.

▼ **M9**

Wykaz instalacji objętych niniejszą dyrektywą na okres pięciu lat rozpoczynający się w dniu 1 stycznia 2021 r. zostanie przedłożony najpóźniej dnia 30 września 2019 r., a wykazy na każdy kolejny okres pięciu lat będą przedkładane co pięć lat po tej dacie. Każdy wykaz zawiera informacje na temat działalności produkcyjnej, transferów ciepła i gazów, wytwarzania energii elektrycznej oraz emisji na poziomie podinstalacji w ciągu pięciu lat kalendarzowych poprzedzających jego przedłożenie. Bezpłatne uprawnienia przydziela się jedynie instalacjom, co do których dostarczone zostały te informacje.

▼ **M4**

2. Do dnia 28 lutego każdego roku właściwe organy wydają liczbę uprawnień, które mają być przydzielone w danym roku, obliczonych zgodnie z art. 10, 10a i 10c.

3. Państwa członkowskie mogą nie wydać bezpłatnych uprawnień na mocy ust. 2 instalacjom, których Komisja odmówiła wpisania do wykazu, o którym mowa w ust. 1.

▼ **M2**

ROZDZIAŁ IV

PRZEPISY MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO LOTNICTWA I INSTALACJI STACJONARNYCH▼ **M4***Artykuł 11a*

Wykorzystywanie w ►M9 EU ETS◄ jednostek CER i ERU pochodzących z projektów realizowanych przed wejściem w życie międzynarodowego porozumienia w sprawie zmian klimatu

1. Bez uszczerbku dla stosowania przepisów art. 28 ust. 3 i 4, stosuje się przepisy ust. 2–7 niniejszego artykułu.

2. Prowadzący instalacje lub operatorzy statków powietrznych mogą zwrócić się do właściwego organu o wydanie im uprawnień ważnych począwszy od 2013 r., w zakresie, w jakim nie wykorzystali oni jednostek CER i ERU przyznanych im przez państwa członkowskie na lata

▼ **M4**

2008–2012 lub w zakresie, w jakim udzielono im zezwolenia na wykorzystanie jednostek na mocy ust. 8, w zamian za jednostki CER i ERU wydane w związku z redukcją emisji osiągniętą do 2012 r. w ramach tych rodzajów projektów, które kwalifikowały się do wykorzystania w ramach ► **M9** EU ETS ◄ w latach 2008–2012.

Właściwy organ dokonuje takiej wymiany na wniosek do dnia 31 marca 2015 r.

3. Właściwe organy zezwalają prowadzącym instalacje lub operatorom statków powietrznych na wymianę CER i ERU pochodzących z projektów, które zostały zarejestrowane przed rokiem 2013, wydanych w związku z redukcją emisji od 2013 roku, w zamian za uprawnienia ważne, poczynwszy od roku 2013, w zakresie, w jakim nie wykorzystali oni jednostek CER i ERU przyznanych im przez państwa członkowskie na lata 2008–2012 lub w zakresie, w jakim udzielono im zezwolenia na wykorzystywanie jednostek na mocy ust. 8.

Akapit pierwszy stosuje się do CER i ERU dla wszystkich rodzajów projektów, które kwalifikowały się do wykorzystania w ramach ► **M9** EU ETS ◄ w latach 2008–2012.

4. Właściwe organy zezwalają prowadzącym instalacje lub operatorom statków powietrznych na wymianę CER wydanych w związku z redukcją emisji od 2013 r. w zamian za uprawnienia z nowych projektów rozpoczętych od 2013 r. w krajach najsłabiej rozwiniętych, w zakresie, w jakim nie wykorzystali oni jednostek CER i ERU przyznanych im przez państwa członkowskie na lata 2008–2012 lub w zakresie, w jakim udzielono im zezwolenia na wykorzystywanie jednostek na mocy ust. 8.

Akapit pierwszy stosuje się do jednostek CER dla wszystkich rodzajów projektów, które kwalifikowały się do wykorzystania w ramach ► **M9** EU ETS ◄ w latach 2008–2012, do chwili ratyfikowania przez te kraje odpowiedniego porozumienia z ► **M9** Unią ◄ lub do 2020 r., w zależności od tego, który z tych terminów przypada wcześniej.

5. Jednostki z tytułu projektów lub innych działań na rzecz redukcji emisji mogą być wykorzystywane w ramach ► **M9** EU ETS ◄ zgodnie z porozumieniami zawartymi z krajami trzecimi, w których określone są poziomy wykorzystania, w zakresie, w jakim prowadzący instalacje lub operatorzy statków powietrznych nie wykorzystali jednostek CER i ERU przyznanych im przez państwa członkowskie na lata 2008–2012 lub w zakresie, w jakim udzielono im zezwolenia na wykorzystywanie jednostek na mocy ust. 8, oraz w przypadku gdy do dnia 31 grudnia 2009 r. nie zakończono negocjacji w sprawie międzynarodowego porozumienia w sprawie zmian klimatu. Zgodnie z tymi porozumieniami, prowadzący instalacje lub operatorzy statków powietrznych mogą wykorzystywać jednostki z tytułu projektów realizowanych w tych krajach trzecich w celu wypełnienia swoich obowiązków w ramach ► **M9** EU ETS ◄.

6. Każde porozumienie, o którym mowa w ust. 5, przewiduje wykorzystywanie w ramach ► **M9** EU ETS ◄ jednostek dla rodzajów projektów, które kwalifikowały się do wykorzystania w ramach ► **M9** EU ETS ◄ w latach 2008–2012, w tym technologii w zakresie energii ze źródeł odnawialnych i technologii energooszczędnych, które wspierają transfer technologii i zrównoważony rozwój. Każde takie porozumienie może również przewidywać wykorzystanie jednostek z projektów w przypadku gdy stosowany poziom bazowy jest poniżej poziomu przydziału bezpłatnych uprawnień w ramach środków, o których mowa w art. 10a, lub poniżej poziomów wymaganych na mocy przepisów wspólnotowych.

▼ **M4**

7. Po zawarciu międzynarodowego porozumienia w sprawie zmian klimatu, jedynie jednostki z projektów realizowanych w krajach trzecich, które ratyfikowały to porozumienie przyjmowane są w ramach ► **M9** EU ETS ◀ od dnia 1 stycznia 2013 r.

▼ **M9**▼ **M1***Artykuł 11b***Projekty**

1. Państwa Członkowskie stosują wszelkie niezbędne środki dla zapewnienia, aby poziomy odniesienia ustanowione dla projektów określone przez późniejsze decyzje przyjęte zgodnie z UNFCCC lub Protokołem z Kioto, zastosowane w krajach, które podpisały z Unią Europejską Traktat o Przystąpieniu, były całkowicie zgodne z dorobkiem wspólnotowym, z uwzględnieniem czasowych odstępstw przewidzianych w tym Traktacie o Przystąpieniu.

▼ **M4**

► **M9** Unia ◀ i jej państwa członkowskie zatwierdzają wyłącznie te projekty, w przypadku których wszyscy uczestnicy projektu mają główne siedziby w kraju, który zawarł międzynarodowe porozumienie dotyczące takich projektów, lub w kraju lub jednostce subfederalnej lub regionalnej, które są powiązane z ► **M9** EU ETS ◀ zgodnie z art. 25.

▼ **M1**

2. Z wyjątkiem przypadków, o których mowa w ust. 3 i 4, Państwa Członkowskie, w których realizowane są projekty, zapewniają, aby żadne ERU lub CER nie zostały wydane dla redukcji lub ograniczeń emisji gazów cieplarnianych z ► **M2** działania ◀ podlegających zakresowi stosowania niniejszej dyrektywy.

3. Do 31 grudnia 2012 roku dla projektów JI i CDM, które bezpośrednio redukują lub ograniczają emisje z instalacji podlegających zakresowi stosowania niniejszej dyrektywy, ERU i CER mogą być wydane jedynie w przypadku, gdy taka sama liczba przydziałów zostanie anulowana przez operatora danej instalacji.

4. Do 31 grudnia 2012 roku dla projektów JI i CDM, które pośrednio redukują lub ograniczają emisje z instalacji podlegających zakresowi stosowania niniejszej dyrektywy, ERU i CER mogą być przyznane jedynie w przypadku, gdy taka sama liczba przydziałów zostanie anulowana w krajowym rejestrze Państwa Członkowskiego pochodzenia ERU lub CER.

5. Państwo Członkowskie, które zezwala podmiotom prywatnym lub publicznym na udział w projektach, pozostaje odpowiedzialne za wykonanie zobowiązań wynikających dla niego z UNFCCC i Protokołu z Kioto i zapewnia, że udział ten jest zgodny z odpowiednimi wytycznymi, warunkami i procedurami przyjętymi na podstawie UNFCCC i Protokołu z Kioto.

6. W przypadku projektów związanych z produkcją energii elektrycznej w hydroenergetyce o zdolnościach wytwórczych przekraczających 20 MW Państwa Członkowskie gwarantują przy zatwierdzaniu tego rodzaju projektów, że odpowiednie kryteria i wytyczne międzynarodowe, w tym zawarte w sprawozdaniu Światowej Komisji ds. Zapór Wodnych z listopada 2000 r. „Zapory wodne i rozwój. Nowe ramy podejmowania decyzji”, będą stosowane podczas realizacji tego rodzaju projektów.

▼ **M9**

▼ B*Artykuł 12***Przenoszenie, przekazywanie oraz anulowanie przydziałów**

1. Państwa Członkowskie zapewniają, że przydziały mogą być przenoszone między:

- a) osobami w ► M9 Unii ◄;
- b) osobami w ► M9 Unii ◄ oraz osobami w państwach trzecich, w przypadku gdy takie przydziały są uznane zgodnie z procedurą określoną w art. 25 bez ograniczeń innych niż zawarte w niniejszej dyrektywie lub przyjęte na mocy niniejszej dyrektywy.

▼ M4

1a. Do dnia 31 grudnia 2010 r. Komisja bada, czy rynek uprawnień do emisji jest wystarczająco chroniony przed wykorzystywaniem poufnych informacji lub manipulacją rynkową, oraz w stosownych przypadkach przedstawia wnioski w celu zapewnienia takiej ochrony. Odpowiednie przepisy dyrektywy 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie wykorzystywania poufnych informacji i manipulacji na rynku (nadużyć na rynku) ⁽¹⁾ mogą być po odpowiednim dostosowaniu stosowane do handlu towarami.

▼ B

2. Państwa Członkowskie zapewniają, że przydziały wydane przez właściwy organ innego Państwa Członkowskiego są uznawane do celów ► M2 wypełnienia zobowiązań operatorów statków powietrznych na podstawie ust. 2a lub ◄ spełniania zobowiązań operatorów na podstawie ust. 3.

▼ M2

2a. Administrujące państwa członkowskie zapewniają, aby do dnia 30 kwietnia każdego roku każdy operator statków powietrznych zwracał liczbę przydziałów odpowiadającą całkowitej ilości emisji wytworzonych w trakcie poprzedniego roku kalendarzowego, pochodzących z działań lotniczych wymienionych w załączniku I, które wykonuje ten operator statków powietrznych, zweryfikowanej zgodnie z art. 15. Państwa członkowskie zapewniają, aby przydziały zwrócone zgodnie z niniejszym ustępem zostały następnie anulowane.

▼ M8

3. W okresie przed dniem 31 grudnia 2020 r. państwa członkowskie będą zapewniać, aby do dnia 30 kwietnia każdego roku operatorzy każdej instalacji umarzali liczbę uprawnień innych niż uprawnienia wydane na mocy rozdziału II, odpowiadającą całkowitej liczbie emisji z tej instalacji wygenerowanych w trakcie poprzedniego roku kalendarzowego, zweryfikowanej zgodnie z art. 15, oraz aby uprawnienia te zostały następnie usunięte. W okresie od dnia 1 stycznia 2021 r. państwa członkowskie zapewnią, aby do dnia 30 kwietnia każdego roku operatorzy każdej instalacji umarzali liczbę uprawnień odpowiadającą całkowitej liczbie emisji z tej instalacji wygenerowanych w trakcie poprzedniego roku kalendarzowego, zweryfikowanej zgodnie z art. 15, oraz aby uprawnienia te zostały następnie usunięte, z zastrzeżeniem przeglądu, o którym mowa w art. 28b.

3-a. W razie konieczności i jak długo będzie to niezbędne w celu zachowania integralności środowiskowej systemu EU ETS, operatorzy lotniczy i inne podmioty w ramach systemu EU ETS nie będą mogli wykorzystywać uprawnień wydanych przez państwo członkowskie,

⁽¹⁾ Dz.U. L 96 z 12.4.2003, s. 16.

▼ M8

wobec którego wygasły zobowiązania spoczywające na operatorach lotniczych i innych podmiotach. Akt prawny, o którym mowa w art. 19, obejmuje środki niezbędne w przypadkach, o których mowa w niniejszym ustępie.

▼ M4

3a. Obowiązek przedstawienia uprawnień do rozliczenia nie powstaje w związku z emisjami CO₂ zweryfikowanym jako wychwycony i przetransportowany do stałego składowania do instalacji, dla której zezwolenie obowiązuje zgodnie z przepisami dyrektywy 2009/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie geologicznego składowania dwutlenku węgla ⁽¹⁾.

▼ B

4. Państwa Członkowskie podejmują niezbędne kroki w celu zapewnienia, że przydziały zostaną anulowane w każdym momencie na wnioski posiadających je osób. ► **M9** W przypadku likwidacji mocy wytwórczych na ich terytorium – z powodu dodatkowych środków krajowych – państwa członkowskie mogą anulować uprawnienia z całkowitej liczby uprawnień, które mają zostać sprzedane na aukcji przez państwa członkowskie, o której to liczbie mowa w art. 10 ust. 2, w maksymalnej liczbie odpowiadającej średniej zweryfikowanych emisji z danej instalacji w okresie pięciu lat przed likwidacją. Dane państwo członkowskie informuje Komisję o takim planowanym anulowaniu zgodnie z aktami delegowanymi przyjętymi na podstawie art. 10 ust. 4. ◀

▼ M4

5. ust. 1 i 2 stosuje się bez uszczerbku dla art. 10c.

▼ M12

6. Do dnia 30 listopada 2022 r. państwa członkowskie powiadamia operatorów statków powietrznych, że w odniesieniu do 2021 r. spoczywające na nich wymogi dotyczące kompensacji w rozumieniu pkt 3.2.1 międzynarodowych norm i zalecanych metod postępowania ICAO w zakresie ochrony środowiska dotyczących mechanizmu kompensacji i redukcji CO₂ dla lotnictwa międzynarodowego (CORSIA SARP) wynoszą zero. Państwa członkowskie powiadamiają operatorów statków powietrznych spełniających poniższe warunki:

- a) operatorzy statków powietrznych posiadają certyfikaty przewoźnika lotniczego wydane przez państwo członkowskie lub są zarejestrowani w państwie członkowskim, w tym w regionach najbardziej oddalonych, terytoriach zależnych i terytoriach należących do tego państwa członkowskiego; oraz
- b) wytwarzają rocznie emisje CO₂ przekraczające 10 000 ton przy użytkowaniu samolotów o maksymalnej certyfikowanej masie startowej większej niż 5 700 kg w trakcie lotów objętych zakresem załącznika I do niniejszej dyrektywy oraz art. 2 ust. 3 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2019/1603 ⁽²⁾, innych niż loty, które rozpoczynają się i kończą w tym samym państwie członkowskim, w tym w regionach najbardziej oddalonych tego państwa członkowskiego, od dnia 1 stycznia 2021 r.

⁽¹⁾ Dz.U. L 140 z 5.6.2009, s. 114

⁽²⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/1603 z dnia 18 lipca 2019 r. uzupełniające dyrektywę 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do środków przyjętych przez Organizację Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego w odniesieniu do monitorowania, raportowania i weryfikacji emisji lotniczych w celu wdrożenia globalnego środka rynkowego (Dz.U. L 250 z 30.9.2019, s. 10).

▼ M12

Do celów akapitu pierwszego lit. b) nie uwzględnia się emisji CO₂ z następujących rodzajów lotów:

- (i) loty państwowe;
- (ii) loty z pomocą humanitarną;
- (iii) loty medyczne;
- (iv) loty wojskowe;
- (v) loty przeciwpożarowe;
- (vi) loty poprzedzające loty z pomocą humanitarną, medyczne lub przeciwpożarowe lub przeprowadzane po nich, pod warunkiem że loty te były wykonywane tym samym statkiem powietrznym i były wymagane do przeprowadzenia odnośnych działań humanitarnych, medycznych lub przeciwpożarowych lub do zmiany położenia statku powietrznego po tych działaniach, by mógł podjąć kolejne działania.

7. W oczekiwaniu na akt ustawodawczy zmieniający niniejszą dyrektywę w odniesieniu do wkładu lotnictwa w unijny cel redukcji emisji w całej gospodarce i odpowiednio wdrażającego globalny środek rynkowy i w przypadku gdy okres transpozycji takiego aktu ustawodawczego nie upłynął do dnia 30 listopada 2023 r., a sektorowy współczynnik wzrostu w odniesieniu do emisji z 2022 r., który ma zostać opublikowany przez ICAO, jest równy zero, do dnia 30 listopada 2023 r. państwa członkowskie powiadamiają operatorów statków powietrznych, że w odniesieniu do 2022 r. spoczywające na nich wymogi dotyczące kompensacji w rozumieniu pkt 3.2.1 CORSIA SARP ICAO wynoszą zero.

▼ M9*Artykuł 13***Ważność uprawnień**

Uprawnienia wydawane począwszy od dnia 1 stycznia 2013 r. są ważne bezterminowo. Uprawnienia wydawane począwszy od dnia 1 stycznia 2021 r. zawierają informację wskazującą, w jakim dziesięcioletnim okresie po dniu 1 stycznia 2021 r. zostały wydane, i są ważne w odniesieniu do emisji począwszy od pierwszego roku tego okresu.

▼ M4*Artykuł 14***Monitorowanie i raportowanie emisji****▼ M9**

1. Komisja przyjmuje akty wykonawcze dotyczące szczegółowych ustaleń w sprawie monitorowania i raportowania emisji i, w stosownych przypadkach, związanych z rodzajami działań wymienionymi w załączniku I, w sprawie monitorowania i raportowania danych dotyczących tonokilometrów do celów wniosku na mocy art. 3e lub 3f, opierających się na zasadach monitorowania i raportowania określonych w załączniku IV i wymogach dotyczących monitorowania i raportowania określonych w ust. 2 niniejszego artykułu. Te akty wykonawcze określają także w wymogach dotyczących monitorowania i raportowania potencjał poszczególnych gazów cieplarnianych w zakresie powodowania globalnego efektu cieplarnianego.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22a ust. 2.

▼ **M4**

2. ► **M9** Akty ◄, o których mowa w ust. 1, uwzględniają najbardziej dokładne i aktualne dostępne dowody naukowe, w szczególności zgromadzone przez IPCC, i mogą również określać wymogi dla prowadzących instalacje w zakresie raportowania emisji związanych z produkcją towarów przez energochłonne sektory przemysłu poddane międzynarodowej konkurencji. ► **M9** Akty ◄ te mogą również określać wymogi w zakresie niezależnej weryfikacji tych informacji.

Wymogi te mogą obejmować raportowanie poziomów emisji związanych z wytwarzaniem energii elektrycznej objętych ► **M9** EU ETS ◄, na potrzeby produkcji tych towarów.

3. Państwa członkowskie zapewniają, aby każdy prowadzący instalację lub operator statku powietrznego monitorował emisje z tej instalacji w każdym roku kalendarzowym, lub, od dnia 1 stycznia 2010 r., ze statku powietrznego, który eksploatuje, oraz składał właściwemu organowi raporty w tym zakresie po zakończeniu tego roku, zgodnie z ► **M9** aktami ◄, o których mowa w ust. 1.

4. ► **M9** Akty ◄, o których mowa w ust. 1, mogą obejmować wymogi dotyczące stosowania zautomatyzowanych systemów i formatów wymiany danych w celu zharmonizowania komunikacji dotyczącej planu monitorowania, raportów rocznych emisji i działań weryfikacyjnych pomiędzy prowadzącym instalację lub operatorem statku powietrznego, audytorem i właściwymi organami.

▼ **M2***Artykuł 15*▼ **M4****Weryfikacja i akredytacja**▼ **M2**

Państwa członkowskie zapewniają, by sprawozdania przedłożone przez operatorów i operatorów statków powietrznych na podstawie art. 14 ust. 3 były weryfikowane zgodnie z kryteriami wymienionymi w załączniku V i we wszelkich szczegółowych przepisach przyjętych przez Komisję zgodnie z niniejszym artykułem oraz by był o nich powiadamiany właściwy organ.

Państwa członkowskie zapewniają, by operatorzy i operatorzy statków powietrznych, których sprawozdania nie zostały zweryfikowane jako zadowalające zgodnie z kryteriami ustalonymi w załączniku V i we wszelkich szczegółowych przepisach przyjętych przez Komisję zgodnie z niniejszym artykułem do dnia 31 marca każdego roku w odniesieniu do emisji w trakcie poprzedniego roku kalendarzowego, nie mogli dokonywać dalszych przeniesień przydziałów, do momentu aż sprawozdanie od tego operatora zostanie zweryfikowane jako zadowalające.

▼ **M9**

Komisja przyjmuje akty wykonawcze dotyczące weryfikacji raportów emisji w oparciu o zasady określone w załączniku V oraz w sprawie akredytacji audytorów i nadzoru nad nimi. Komisja może także przyjąć akty wykonawcze dotyczące weryfikacji sprawozdań składanych przez operatorów statków powietrznych na podstawie art. 14 ust. 3 i wniosków na mocy art. 3e i 3f, w tym dotyczące weryfikacji procedur stosowanych przez audytorów. Określa w nich warunki akredytacji i jej cofnięcia, wzajemnego uznawania i wzajemnej oceny jednostek akredytujących, stosownie do przypadku.

▼ M9

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22a ust. 2.

▼ M4*Artykuł 15a***Ujawnianie informacji i tajemnica zawodowa**

Państwa członkowskie i Komisja zapewniają, aby wszystkie decyzje i raporty dotyczące ilości oraz przydziału uprawnień, a także monitorowania, raportowania i weryfikacji emisji były natychmiast ujawniane w sposób zapewniający zorganizowany i niedyskryminacyjny dostęp do takich informacji.

Informacje objęte tajemnicą zawodową nie mogą zostać ujawnione żadnej osobie ani organowi, z wyjątkiem ujawnienia zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi.

▼ B*Artykuł 16***Kary**

1. Państwa Członkowskie ustanawiają reguły dotyczące kar mających zastosowanie do naruszeń przepisów krajowych, przyjętych na mocy niniejszej dyrektywy i podejmują środki niezbędne w celu zapewnienia, że takie kary są wykonywane. Przewidziane kary powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające. Państwa Członkowskie powiadomią Komisję o tych przepisach ► M2 — ◀, oraz bezzwłocznie o wszystkich późniejszych zmianach wpływających na nie.

▼ M2

2. Państwa członkowskie zapewniają opublikowanie nazw (nazwisk) operatorów i operatorów statków powietrznych naruszających wymogi przekazania wystarczającej ilości przydziałów na mocy niniejszej dyrektywy.

3. Państwa członkowskie zapewniają, by każdy operator lub operator statków powietrznych, który nie przekazuje wystarczających przydziałów do dnia 30 kwietnia każdego roku w celu objęcia jego emisji w trakcie roku poprzedniego, był odpowiedzialny za opłacenie kary za przekroczenie emisji. Kary za przekroczenie emisji wynoszą 100 EUR za każdą wyemitowaną tonę równoważnika ditlenku węgla, w odniesieniu do której operator nie przekazał przydziału. Płatności kary za przekroczenie emisji nie uwalniają operatora od obowiązku przekazania ilości przydziałów równych temu przekroczeniu emisji przy przekazywaniu przydziałów w odniesieniu do następnego roku kalendarzowego.

▼ M4

4. Sankcje za przekroczenie emisji dotyczące uprawnień wydanych począwszy od dnia 1 stycznia 2013 r. są podwyższane zgodnie z europejskim wskaźnikiem cen konsumpcyjnych.

▼ M2

5. W przypadku gdy operator statków powietrznych nie spełnia wymogów niniejszej dyrektywy i gdy zastosowanie innych środków egzekwowania nie doprowadziło do spełnienia tych wymogów, jego administrujące państwo członkowskie może zwrócić się do Komisji o to, by podjęła decyzję o nałożeniu zakazu prowadzenia operacji w odniesieniu do danego operatora statków powietrznych.

6. Wszelkie wnioski przedkładane przez administrujące państwo członkowskie zgodnie z ust. 5 zawierają:

▼ **M2**

- a) dowody na to, że dany operator statków powietrznych nie wypełnił swoich zobowiązań wynikających z niniejszej dyrektywy;
- b) szczegóły podjętych przez dane państwo członkowskie działań mających na celu egzekwowanie prawa;
- c) uzasadnienie nałożenia zakazu prowadzenia operacji na szczeblu ► **M9** Unii ◄; oraz
- d) zalecenie dotyczące zakresu zastosowania zakazu prowadzenia operacji na szczeblu ► **M9** Unii ◄ i wszelkich warunków, które powinny mieć zastosowanie.

7. W przypadku gdy do Komisji zostają skierowane wnioski takie jak te, o których mowa w ust. 5, informuje ona o tym pozostałe państwa członkowskie za pośrednictwem ich przedstawicieli w Komitecie, o którym mowa w art. 23 ust. 1, zgodnie z regulaminem komitetu.

8. Przyjęcie decyzji na wniosek zgodnie z ust. 5 poprzedzają – jeżeli jest to właściwe i możliwe do wykonania – konsultacje z organami odpowiedzialnymi za nadzór regulacyjny nad danym operatorem statków powietrznych. Jeżeli jest to możliwe, Komisja i państwa członkowskie przeprowadzają konsultacje wspólnie.

9. W przypadku gdy Komisja rozważa podjęcie decyzji na wniosek zgodnie z ust. 5, ujawnia ona danemu operatorowi statków powietrznych najważniejsze fakty i argumenty stanowiące podstawę takiej decyzji. Danemu operatorowi statków powietrznych przyznaje się możliwość przedstawienia Komisji pisemnych uwag w terminie 10 dni od daty ujawnienia faktów i argumentów.

10. Na wniosek państwa członkowskiego Komisja może zgodnie z ► **M9** procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22a ust. 2 ◄, przyjąć decyzję o nałożeniu na danego operatora statków powietrznych zakazu prowadzenia operacji.

11. Każde państwo członkowskie wykonuje na swoim terytorium decyzje przyjęte na podstawie ust. 10. Państwa członkowskie informują Komisję o wszelkich środkach podjętych w celu wdrożenia takich decyzji.

▼ **M9**

12. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów wykonawczych zawierające szczegółowe zasady odnoszące się do procedur, o których mowa w niniejszym artykule. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22a ust. 2.

▼ **M1***Artykuł 17***Dostęp do informacji**

Decyzje odnoszące się do rozdzielania przydziałów, informacje dotyczące projektów, w których dane Państwo Członkowskie uczestniczy lub do których upoważnia podmioty publiczne lub prywatne, oraz sprawozdania dotyczące emisji wymagane na podstawie pozwolenia na emisję gazów cieplarnianych i znajdujące się w posiadaniu właściwego organu są publiczne zgodnie z dyrektywą 2003/4/WE.

▼ B*Artykuł 18***Właściwy organ**

Państwa Członkowskie podejmują właściwe uzgodnienia administracyjne, w tym wyznaczają właściwy organ lub organy, dla wykonania reguł niniejszej dyrektywy. W przypadku gdy wyznaczony jest więcej niż jeden organ, pracę tego organu podjęte na mocy niniejszej dyrektywy muszą być koordynowane.

▼ M1

Państwa Członkowskie zapewniają w szczególności koordynację pomiędzy ich interlokutorem wyznaczonym do zatwierdzenia projektów zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. a) Protokołu z Kioto i organem krajowym wyznaczonym do wykonania art. 12 Protokołu z Kioto; interlokutora i organ krajowy wyznacza się odpowiednio zgodnie z późniejszymi decyzjami przyjętymi na mocy UNFCCC lub z Protokołu z Kioto.

▼ M2*Artykuł 18a***Administrujące państwo członkowskie**

1. Administrującym państwem członkowskim dla operatora statków powietrznych jest:

- a) w przypadku operatora statków powietrznych posiadającego ważną licencję na prowadzenie działalności, przyznaną przez państwo członkowskie zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady (EWG) nr 2407/92 z dnia 23 lipca 1992 r. w sprawie przyznawania licencji przewoźnikom lotniczym⁽¹⁾ – państwo członkowskie, które przyznało licencję na prowadzenie działalności temu operatorowi statków powietrznych; oraz
- b) we wszystkich innych przypadkach – państwo członkowskie z największą szacunkową ilością przypisanych emisji pochodzących z lotów wykonywanych przez tego operatora statków powietrznych w roku bazowym.

2. Jeżeli w dwóch pierwszych latach któregośkolwiek okresu, o którym mowa w art. 3c, żadna z przypisanych emisji lotniczych pochodzących z lotów wykonanych przez operatora statków powietrznych podlegającego przepisom ust. 1b niniejszego artykułu nie zostaje przypisana jego administrującemu państwu członkowskiemu, operator statków powietrznych zostaje przeniesiony do innego administrującego państwa członkowskiego. Nowym administrującym państwem członkowskim jest państwo członkowskie z największą szacunkową ilością przypisanych emisji lotniczych pochodzących z lotów wykonywanych przez tego operatora statków powietrznych w dwóch pierwszych latach poprzedniego okresu.

3. Na podstawie najlepszych dostępnych informacji Komisja:

- a) przed dniem 1 lutego 2009 r. opublikuje wykaz operatorów statków powietrznych, którzy w dniu 1 stycznia 2006 r. lub po tym dniu wykonywali działania lotnicze wymienione w załączniku I, w którym wskazuje administrujące państwo członkowskie dla każdego operatora statków powietrznych zgodnie z ust. 1; oraz

⁽¹⁾ Dz.U. L 240 z 24.8.1992, s. 1.

▼ **M2**

b) przed dniem 1 lutego każdego następnego roku aktualizuje wykaz w celu uwzględnienia operatorów statków powietrznych, którzy po tym czasie wykonywali działalność lotniczą wymienioną w załączniku I.

4. Komisja może, zgodnie z ►**M9** procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22a ust. 2 ◄, opracować wytyczne w sprawie administrowania operatorami statków powietrznych przez administrujące państwa członkowskie zgodnie z niniejszą dyrektywą.

5. Do celów ust. 1, w odniesieniu do operatora statku powietrznego, który rozpoczął działalność w ►**M9** Unii ◄ po dniu 1 stycznia 2006 r., „rok bazowy” oznacza pierwszy rok kalendarzowy działalności; we wszystkich innych przypadkach oznacza rok kalendarzowy rozpoczynający się w dniu 1 stycznia 2006 r.

*Artykuł 18b***Pomoc Europejskiej Organizacji ds. Bezpieczeństwa Żeglugi Powietrznej (Eurocontrol)**

W celu wypełnienia swoich obowiązków wynikających z art. 3c ust. 4 i art. 18a Komisja może zwrócić się o pomoc do Eurocontrolu lub innej właściwej organizacji i może w tym celu zawierać wszelkie odpowiednie umowy z tymi organizacjami.

▼ **B***Artykuł 19***Rejestry**▼ **M4**

1. Uprawnienia wydawane począwszy od dnia 1 stycznia 2012 r. są rejestrowane w rejestrze wspólnotowym w celu wykonywania działań związanych z prowadzeniem kont rozliczeniowych otwartych w państwach członkowskich oraz przydziałem, przekazywaniem do rozliczenia i umorzeniem uprawnień na mocy ►**M9** aktów ◄, o których mowa w ust. 3.

Każde z państw członkowskich może w pełni wykonywać operacje dozwolone na mocy UNFCCC i protokołu z Kioto.

▼ **B**

2. Jakakolwiek osoba może posiadać przydziały. Rejestry są dostępne dla społeczeństwa oraz zawierają oddzielną księgowość w celu odnotowania przydziałów znajdujących się w posiadaniu każdej osoby, dla której oraz od której przydziały są wydawane lub przenoszone.

▼ **M9**

3. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 23 w celu uzupełnienia niniejszej dyrektywy przez określenie wszystkich niezbędnych wymogów dotyczących rejestru Unii na okres rozliczeniowy rozpoczynający się dnia 1 stycznia 2013 r. i na kolejne okresy w formie standaryzowanych elektronicznych baz danych zawierających wspólne elementy danych umożliwiające śledzenie wydania, posiadania, przeniesienia oraz anulowania, w stosownym przypadku, uprawnień oraz w celu zapewnienia, odpowiednio, publicznego dostępu oraz poufności. Te akty delegowane obejmują również przepisy mające na celu wprowadzenie w życie zasad wzajemnego uznawania uprawnień w umowach w celu powiązania systemów handlu uprawnieniami do emisji.

▼ **M4**

4. ►**M9** Akty ◄, o których mowa w ust. 3, zawierają odpowiednie warunki dotyczące rejestru wspólnotowego pozwalające na realizowanie transakcji oraz innych operacji służących wdrożeniu porozumień,

▼ **M4**

o których mowa w art. 25 ust. 1 lit. b). ► **M9** Akty ◀ te zawierają także procedury dotyczące zmiany rejestru wspólnotowego i rozwiązywania problemów z nimi związanych w odniesieniu do kwestii wymienionych w ust. 1 niniejszego artykułu. Zawiera ono odpowiednie warunki dotyczące rejestru wspólnotowego w celu zapewniania państwom członkowskim możliwości podejmowania inicjatyw związanych z poprawą wydajności, zarządzaniem kosztami administracyjnymi i kontrolą jakości.

▼ **B***Artykuł 20***Główny zarządca**

1. Komisja wyznacza głównego zarządcę w celu utrzymania niezależnego rejestru transakcji, odnotowującego wydanie, przeniesienie oraz anulowanie przydziałów.

2. Główny zarządca przeprowadza zautomatyzowaną kontrolę każdego operatora w rejestrach przez niezależny rejestr w celu zapewnienia, że nie ma żadnych nieprawidłowości w wydawaniu, przekazywaniu oraz anulowaniu przydziałów.

3. Jeśli stwierdzono nieprawidłowości przez zautomatyzowane kontrole, główny zarządca powiadamia Państwa Członkowskie lub zainteresowane Państwa Członkowskie, które nie rejestrują danych transakcji lub jakichkolwiek dalszych transakcji odnoszących się do danych przydziałów do momentu ustąpienia nieprawidłowości.

*Artykuł 21***Sprawozdawczość Państw Członkowskich**

1. Każdego roku Państwa Członkowskie przedkładają Komisji sprawozdanie w sprawie stosowania niniejszej dyrektywy. ► **M4** W sprawozdaniu tym zwraca się szczególną uwagę na uzgodnienia dotyczące przydziału uprawnień, funkcjonowania rejestrów, stosowania przepisów wykonawczych w zakresie monitorowania i raportowania oraz weryfikacji i akredytacji, jak również kwestie dotyczące przestrzegania przepisów niniejszej dyrektywy oraz statusu podatkowego uprawnień. ◀ Pierwsze sprawozdanie przekazywane jest Komisji do dnia 30 czerwca 2005 r. ► **M9** Sprawozdanie sporządzane jest na podstawie kwestionariusza lub wzoru przyjętego przez Komisję w formie aktów wykonawczych. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22a ust. 2. ◀ Kwestionariusz lub projekt przesyłany jest Państwom Członkowskim przynajmniej na sześć miesięcy przed upływem nieprzekraczalnego terminu na sporządzenie pierwszego sprawozdania.

2. Na podstawie sprawozdań określonych w ust. 1, Komisja publikuje sprawozdanie w sprawie stosowania niniejszej dyrektywy w terminie trzech miesięcy od dnia otrzymania sprawozdań od Państw Członkowskich.

▼ **M4**

3. Komisja organizuje między właściwymi organami państw członkowskich wymianę informacji dotyczących kwestii przydziału, wykorzystywania ERU i CER w ► **M9** EU ETS ◀, funkcjonowania rejestrów, monitorowania, raportowania, weryfikacji, akredytacji, technologii informatycznych oraz zgodności z przepisami niniejszej dyrektywy.

▼ **M9**

4. Co trzy lata w sprawozdaniu, o którym mowa w ust. 1, zwraca się szczególną uwagę również na równoważne środki przyjęte dla małych instalacji wyłączonych z EU ETS. Kwestia równoważnych środków przyjętych dla małych instalacji jest również uwzględniana w wymianie informacji, o której mowa w ust. 3.

▼ **M1***Artykuł 21a***Działania zwiększające potencjał**

Zgodnie z Konwencją UNFCCC, z Protokołem z Kioto oraz wszelkimi późniejszymi decyzjami przyjętymi w celu ich wykonania, Komisja i Państwa Członkowskie powinny wspierać działania zwiększające potencjał krajów rozwijających się oraz krajów przechodzących transformację gospodarczą, aby mogły one w pełni skorzystać z JI i CDM w celu wsparcia ich strategii stałego rozwoju oraz ułatwić zaangażowanie podmiotów w opracowywanie i realizowanie JI i CDM.

▼ **M9***Artykuł 22***Zmiany do załączników**

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 23 w celu zmiany załączników do niniejszej dyrektywy, w stosownych przypadkach, z wyjątkiem załączników I, IIa i IIb, w świetle sprawozdań przewidzianych w art. 21 i doświadczeń ze stosowania niniejszej dyrektywy. Załączniki IV i V mogą zostać zmienione w celu usprawnienia monitorowania, raportowania i weryfikacji emisji.

*Artykuł 22a***Procedura komitetowa**

1. Komisję wspomaga Komitet ds. Zmian Klimatu ustanowiony na mocy art. 26 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 ⁽¹⁾. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 ⁽²⁾.

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

W przypadku gdy komitet nie przedstawi opinii, Komisja nie przyjmuje projektu aktu wykonawczego i zastosowanie ma art. 5 ust. 4 akapit trzeci rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie mechanizmu monitorowania i sprawozdawczości w zakresie emisji gazów cieplarnianych oraz zgłaszania innych informacji na poziomie krajowym i unijnym, mających znaczenie dla zmiany klimatu, oraz uchylające decyzję nr 280/2004/WE (Dz.U. L 165 z 18.6.2013, s. 13).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

▼ **M9***Artykuł 23***Wykonywanie przekazanych uprawnień**

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.

2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 3d ust. 3, art. 10 ust. 4, art. 10a ust. 1 i 8, art. 10b ust. 5, art. 19 ust. 3, art. 22, art. 24 ust. 3, art. 24a ust. 1, art. 25a ust. 1 i art. 28c powierza się Komisji na czas nieokreślony od dnia 8 kwietnia 2018 r.

3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 3d ust. 3, art. 10 ust. 4, art. 10a ust. 1 i 8, art. 10b ust. 5, art. 19 ust. 3, art. 22, art. 24 ust. 3, art. 24a ust. 1, art. 25a ust. 1 i art. 28c, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.

4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa ⁽¹⁾.

5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 3d ust. 3, art. 10 ust. 4, art. 10a ust. 1 i 8, art. 10b ust. 5, art. 19 ust. 3, art. 22, art. 24 ust. 3, art. 24a ust. 1, art. 25a ust. 1 i art. 28c wchodzi w życie, tylko jeśli Parlament Europejski albo Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub jeżeli przed upływem tego terminu zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

▼ **M4***Artykuł 24***Procedury jednostronnego włączania dodatkowych działań oraz gazów**▼ **M9**

1. Począwszy od 2008 roku, państwa członkowskie mogą stosować handel uprawnieniami do emisji zgodnie z przepisami niniejszej dyrektywy do działań oraz do gazów cieplarnianych, które nie są wymienione w załączniku I, uwzględniając wszystkie stosowne kryteria, w szczególności skutki dla rynku wewnętrznego, potencjalne zakłócenia konkurencji, integralność środowiskową EU ETS oraz wiarygodność planowanego systemu monitorowania oraz raportowania, pod warunkiem że włączenie takich działań oraz gazów cieplarnianych zostanie zatwierdzone przez Komisję, zgodnie z aktami delegowanymi, do przyjęcia których Komisja jest uprawniona zgodnie z art. 23.

⁽¹⁾ Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.

▼ **M4**

2. Jeżeli włączenie dodatkowych działań oraz gazów zostało zatwierdzone, Komisja może jednocześnie zezwolić na wydanie dodatkowych uprawnień oraz może zezwolić innym państwom członkowskim na włączenie takich dodatkowych działań oraz gazów.

3. Z inicjatywy Komisji lub na wniosek państwa członkowskiego mogą zostać przyjęte ►**M9** akty ◄ dotyczące monitorowania oraz raportowania emisji dotyczących działań, instalacji i gazów cieplarnianych, które nie są wymienione łącznie w załączniku I, jeżeli to monitorowanie i to raportowanie mogą zostać przeprowadzane z wystarczającą dokładnością.

▼ **M9**

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 23, w celu uzupełnienia niniejszej dyrektywy w tym zakresie.

▼ **M4***Artykuł 24a***Zharmonizowane zasady dotyczące projektów służących zmniejszeniu emisji**▼ **M9**

1. W uzupełnieniu przepisów art. 24 dotyczących włączania, Komisja może przyjąć środki dotyczące wydawania uprawnień lub jednostek w związku z projektami zarządzanymi przez państwa członkowskie, które to projekty redukują emisje gazów cieplarnianych nieobjętych EU ETS.

Środki takie są spójne z aktami przyjętymi na podstawie dawnego art. 11b ust. 7 obowiązującego przed dniem 8 kwietnia 2018 r. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 23 w celu uzupełnienia niniejszej dyrektywy poprzez określenie procedury, którą należy stosować.

▼ **M4**

Wszelkie takie środki nie mogą prowadzić do dwukrotnego obliczania redukcji emisji ani nie utrudniają podejmowania innych środków w zakresie polityk mających na celu zmniejszanie emisji, które nie są objęte ►**M9** EU ETS ◄. Środki są przyjmowane jedynie wówczas, gdy nie jest możliwe włączenie zgodnie z art. 24, a w ramach kolejnego przeglądu ►**M9** EU ETS ◄ rozważane jest zharmonizowane uwzględnienie tych emisji w całej ►**M9** Unii ◄.

▼ **M9**▼ **M4**

3. Państwo członkowskie może odmówić wydania uprawnień lub jednostek dla niektórych rodzajów projektów, które powodują redukcję emisji gazów na ich własnym terytorium.

Takie projekty będą realizowane na podstawie porozumienia z państwem członkowskim, w którym projekt jest realizowany.

▼ **B***Artykuł 25***Powiązania z innymi systemami handlu emisjami gazów cieplarnianych**

1. Powinny zostać zawarte porozumienia z państwami trzecimi wymienionymi w załączniku B do Protokołu z Kioto, które ratyfikowały Protokół w celu zapewnienia wzajemnego uznawania przydziałów między ►**M9** EU ETS ◄ oraz innymi systemami handlu emisjami gazów cieplarnianych zgodnie z regułami określonymi w art. 300 Traktatu.

▼ **M4**

1a. Możliwe jest zawieranie porozumień w celu zapewnienia wzajemnego uznawania uprawnień między ►**M9** EU ETS ◄, a zgodnymi z nim obowiązkowymi systemami handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych przewidującymi bezwzględne pułapy emisji, ustanowionymi w jakimkolwiek innym kraju lub w jednostce subfederalnej lub regionalnej.

1b. Możliwe jest zawieranie niewiążących porozumień z krajami trzecimi lub z jednostkami subfederalnymi lub regionalnymi w celu zapewnienia koordynacji administracyjnej i technicznej w odniesieniu do uprawnień wydawanych w ►**M9** EU ETS ◄ lub w innych obowiązkowych systemach handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych przewidujących absolutne pułapy emisji.

▼ **M9**▼ **M2***Artykuł 25a***Środki państw trzecich mające na celu zmniejszenie wpływu lotnictwa na zmiany klimatu**

1. ►**M9** W przypadku gdy państwo trzecie przyjmuje środki mające na celu zmniejszenie wpływu lotów rozpoczynających się w tym państwie trzecim i kończących się w Unii na zmianę klimatu, Komisja, po przeprowadzeniu konsultacji z tym państwem trzecim i z państwami członkowskimi w ramach komitetu, o którym mowa w art. 22a ust. 1, rozważa dostępne rozwiązania zapewniające optymalną interakcję EU ETS i środków tego państwa.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 23 w celu zmiany załącznika I do niniejszej dyrektywy, tak by przewidzieć, że loty rozpoczynające się w danym państwie trzecim zostaną wyłączone z działań lotniczych wymienionych w załączniku I, lub by przewidzieć jakiegokolwiek inne zmiany – oprócz zmian dotyczących zakresu stosowania – w działaniach lotniczych wymienionych w załączniku I wymaganych na mocy umowy zawartej zgodnie z art. 218 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. ◄

Komisja może składać Parlamentowi Europejskiemu i Radzie wnioski w sprawie jakichkolwiek innych zmian do niniejszej dyrektywy.

Komisja w stosownych przypadkach może także wydawać Radzie zalecenia zgodnie z art. 300 ust. 1 Traktatu w celu rozpoczęcia negocjacji w sprawie zawarcia umowy z danym państwem trzecim.

2. ►**M9** Unia ◄ i jej państwa członkowskie nadal dążą do osiągnięcia porozumienia w sprawie środków o charakterze globalnym, mających na celu zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych pochodzących z lotnictwa. W świetle takiego porozumienia Komisja rozważy, czy zmiany do niniejszej dyrektywy w odniesieniu do operatorów statków powietrznych są konieczne.

▼ **B***Artykuł 26***Zmiany dyrektywy 96/61/WE**

W art. 9 ust. 3 dyrektywy 96/61/WE dodaje się następujący akapit:

„W przypadku gdy emisje gazów cieplarnianych z urządzeń są określone w załączniku I do dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 ustanawiającej

▼B

system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie oraz zmieniającej dyrektywę Rady 96/61/WE (*) w odniesieniu do czynności przeprowadzanych tej instalacji, pozwolenie nie obejmuje dopuszczalnej wielkości emisji dla bezpośrednich emisji gazów chłuba że jest to niezbędne w celu zapewnienia że nie powoduje to żadnego znaczącego lokalnego zanieczyszczenia.

W odniesieniu do działań wymienionych w załączniku I do dyrektywy 2003/87/WE, Państwa Członkowskie mogą zdecydować o nienakładaniu zobowiązań odnoszących się do efektywności energetycznej w odniesieniu do jednostek energetycznego spalania lub innych jednostek emitujących ditlenek węgla na miejscu.

W miarę potrzeby, właściwy organ zmienia pozwolenie zgodnie z tym, co właściwe.

Trzy poprzednie akapity nie mają zastosowania do instalacji tymczasowo wyłączonych z systemu handlu przydziałami gazów cieplarnianych we Wspólnocie zgodnie z art. 27 dyrektywy 2003/87/WE.

(*) Dz.U. L 275 z 25.10.2003 str. 32.”

▼M4*Artykuł 27***Wyłączenie małych instalacji objętych równoważnymi środkami**

1. Państwa członkowskie mogą, po przeprowadzeniu konsultacji z prowadzącym instalację, wyłączyć z zakresu ►**M9** EU ETS ◄ instalacje, w przypadku których raportowane do właściwego organu emisje, z wyłączeniem emisji z biomasy, w każdym z trzech lat poprzedzających powiadomienie na mocy lit. a) wynosiły mniej niż 25 000 ton ekwiwalentu dwutlenku węgla i które podczas spalania mają nominalną moc cieplną poniżej 35 MW oraz które są objęte środkami prowadzącymi do równoważnego wkładu na rzecz redukcji emisji, jeżeli dane państwo członkowskie spełnia następujące warunki:

- a) powiadamia Komisję o każdej tego rodzaju instalacji, określając zastosowane w odniesieniu do tej instalacji równoważne środki prowadzące do równoważnego wkładu na rzecz redukcji emisji, przed przedłożeniem wykazu instalacji zgodnie z art. 11 ust. 1, a najpóźniej w chwili przekazania tego wykazu Komisji;
- b) potwierdza, że stosowane są uzgodnienia w zakresie monitorowania mające na celu ocenę, czy w którymkolwiek roku kalendarzowym emisje z jakichkolwiek instalacji wyniosły 25 000 lub więcej ton ekwiwalentu dwutlenku węgla, z wyłączeniem emisji z biomasy. Państwa członkowskie mogą umożliwić stosowanie uproszczonych środków monitorowania, raportowania oraz weryfikacji w odniesieniu do instalacji, których roczna średnia wielkość zweryfikowanych emisji w latach 2008–2010 wynosi poniżej 5000 ton rocznie, zgodnie z art. 14;
- c) potwierdza, że jeżeli jakakolwiek instalacja w którymkolwiek roku kalendarzowym emituje 25 000 lub więcej ton ekwiwalentu dwutlenku węgla, z wyłączeniem emisji z biomasy, lub jeżeli środki mające zastosowanie do tej instalacji i prowadzące do równoważnego wkładu na rzecz redukcji emisji, przestaną obowiązywać, instalacja zostanie ponownie włączona do ►**M9** EU ETS ◄;
- d) publikuje informacje, o których mowa w lit. a), b) i c), w celu umożliwienia opinii publicznej wyrażenia swojego stanowiska na ich temat.

Szpitala również mogą zostać wyłączone, jeżeli podejmą równoważne środki.

▼ M4

2. Jeżeli po okresie trzech miesięcy od daty powiadomienia w celu umożliwienia opinii publicznej wyrażenia swojego stanowiska Komisja nie zgłasza zastrzeżeń, uznaje się, że wyłączenie zostało zatwierdzone.

Po przedstawieniu do rozliczenia uprawnień w odniesieniu do okresu, w którym instalacja jest objęta ►**M9** EU ETS ◀, instalacja zostaje wyłączona z systemu, a państwo członkowskie nie wydaje jej już żadnych bezpłatnych uprawnień na mocy art. 10a.

3. Jeśli instalacja zostaje ponownie włączona do ►**M9** EU ETS ◀ na mocy ust. 1 lit. c), wszelkie uprawnienia wydane na mocy art. 10 lit. a) przyznawane są poczynając od roku ponownego włączenia. Uprawnienia wydane tym instalacjom są odliczane od liczby uprawnień, które mają być sprzedane na aukcji na mocy art. 10 ust. 2 przez państwo członkowskie, w którym instalacja się znajduje.

▼ M9

Każda taka instalacja pozostaje w EU ETS przez pozostałą część okresu, o którym mowa w art. 11 ust. 1, podczas którego została ponownie włączona do tego systemu.

▼ M4

4. W przypadku instalacji, które nie zostały włączone do ►**M9** EU ETS ◀ w latach 2008–2012, zastosowanie mogą mieć uproszczone wymogi dotyczące monitorowania, raportowania i weryfikacji w celu określenia emisji podczas trzech lat poprzedzających powiadomienie na mocy ust. 1 lit. a).

▼ M9*Artykuł 27a***Opcjonalne wyłączenie instalacji emitujących poniżej 2 500 ton**

1. Państwa członkowskie mogą wyłączyć z EU ETS instalacje, w przypadku których raportowane do właściwego organu zainteresowanego państwa członkowskiego, emisje, z pominięciem emisji z biomasy, w każdym z trzech lat poprzedzających powiadomienie dokonane na podstawie lit. a) nie przekraczały 2 500 ton ekwiwalentu dwutlenku węgla, jeżeli dane państwo członkowskie:

- a) powiadomi Komisję o każdej takiej instalacji przed przedłożeniem wykazu instalacji zgodnie z art. 11 ust. 1, a najpóźniej w chwili przedstawienia tego wykazu Komisji;
- b) potwierdzi, że stosowane są uproszczone zasady monitorowania mające na celu ocenę, czy w jednym z tych lat kalendarzowych którakolwiek instalacja wyemitowała 2 500 lub więcej ton ekwiwalentu dwutlenku węgla, z pominięciem emisji z biomasy;
- c) potwierdzi, że jeżeli którakolwiek instalacja w jednym z tych lat kalendarzowych wyemituje 2 500 lub więcej ton ekwiwalentu dwutlenku węgla, z pominięciem emisji z biomasy, instalacja ta zostanie ponownie włączona do EU ETS; oraz

▼ **M9**

- d) poda do wiadomości publicznej informacje, o których mowa w lit. a), b) i c).

2. W przypadku gdy instalacja zostanie ponownie włączona do EU ETS na podstawie ust. 1 lit. c) niniejszego artykułu, począwszy od roku ponownego włączenia będą przyznawane wszelkie uprawnienia przydzielone na podstawie art. 10a. Uprawnienia przydzielone dla tych instalacji są odliczane od liczby uprawnień, które mają być sprzedane na aukcji na mocy art. 10 ust. 2 przez państwo członkowskie, w którym instalacja się znajduje.

3. Państwa członkowskie mogą także wyłączyć z EU ETS jednostki rezerwowe lub zapasowe, które pracowały mniej niż 300 godzin rocznie w każdym z trzech lat poprzedzających powiadomienie dokonane na podstawie ust. 1 lit. a) na tych samych warunkach co warunki przedstawione w ust. 1 i 2.

▼ **M4***Artykuł 28*

Dostosowania mające zastosowanie w związku z zatwierdzeniem przez ►M9** Unię ◄ międzynarodowego porozumienia w sprawie zmian klimatu**

1. W okresie trzech miesięcy od podpisania przez ►**M9** Unię ◄ międzynarodowego porozumienia w sprawie zmian klimatu prowadzącego do osiągnięcia do 2020 r. obowiązkowej redukcji emisji gazów cieplarnianych o ponad 20 % w porównaniu z poziomami z 1990 r., jak odzwierciedla to zobowiązanie dotyczące 30 % redukcji podjęte przez Radę Europejską w marcu 2007 r., Komisja przedkłada sprawozdanie oceniające w szczególności następujące elementy:

- a) charakter środków uzgodnionych w ramach negocjacji międzynarodowych, jak również zobowiązania podjęte przez inne kraje rozwinięte do redukcji emisji porównywalnej do zobowiązań ►**M9** Unii ◄ w tym zakresie oraz zobowiązania podjęte przez bardziej zaawansowane gospodarczo kraje rozwijające się do odpowiedniego udziału w tych wysiłkach stosownie do ich zadań i do możliwości każdego z nich;
- b) konsekwencje porozumienia międzynarodowego w sprawie zmian klimatu, a tym samym opcje wymagane na poziomie wspólnotowym w celu przejścia do bardziej ambitnego celu 30 % redukcji w sposób zrównoważony, przejrzysty i sprawiedliwy, z uwzględnieniem dokonań w pierwszym okresie zobowiązań z protokołu z Kioto;
- c) konkurencyjność wspólnotowego przemysłu wytwórczego w kontekście ryzyka ucieczki emisji;
- d) wpływ międzynarodowego porozumienia w sprawie zmian klimatu na inne działy gospodarki wspólnotowej;
- e) wpływ na wspólnotowy sektor rolnictwa, w tym ryzyko ucieczki emisji;
- f) stosowne warunki uwzględniania emisji i usuwania emisji związanych z użytkowaniem gruntów, zmianami typu użytkowania gruntów oraz leśnictwem w ►**M9** Unii ◄;

▼ M4

- g) zalesianie, ponowne zalesianie, zapobieganie wylesianiu i niszczeniu lasów w krajach trzecich w przypadku ustanowienia jakiegokolwiek uznawanego międzynarodowo systemu w tym kontekście;
- h) potrzeba dodatkowych wspólnotowych polityk i środków w perspektywie podejmowanych przez ► **M9** Unię ◄ i państwa członkowskie zobowiązań dotyczących redukcji emisji gazów cieplarnianych.

2. W oparciu o sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, Komisja w stosownych przypadkach przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie wniosek zmieniający niniejszą dyrektywę zgodnie z ust. 1, z myślą o wejściu w życie dyrektywy zmieniającej po zatwierdzeniu przez ► **M9** Unię ◄ międzynarodowego porozumienia w sprawie zmian klimatu oraz w perspektywie zobowiązania dotyczącego redukcji emisji, które ma zostać zrealizowane na mocy tego porozumienia.

Wniosek ten opiera się na zasadach przejrzystości, efektywności ekonomicznej i kosztowej, a także na zasadach sprawiedliwości i solidarności w ramach podziału wysiłków między państwa członkowskie.

3. Wniosek ten w stosownych przypadkach umożliwia prowadzącym instalacje wykorzystywanie, obok jednostek przewidzianych w niniejszej dyrektywie, także jednostek CER, ERU lub innych zatwierdzonych jednostek pochodzących z krajów trzecich, które ratyfikowały międzynarodowe porozumienie w sprawie zmian klimatu.

4. W stosownych przypadkach wniosek obejmuje również wszelkie inne środki potrzebne, aby pomóc w osiągnięciu obowiązkowej redukcji zgodnie z ust. 1 w przejrzysty, zrównoważony i sprawiedliwy sposób, a w szczególności obejmuje środki wykonawcze umożliwiające wykorzystywanie przez prowadzących instalacje w ramach ► **M9** EU ETS ◄ dodatkowych rodzajów jednostek pochodzących z projektów, w odniesieniu do tych, o których mowa w art. 11a ust. 2–5, lub wykorzystywanie przez tych prowadzących instalacje innych mechanizmów utworzonych na podstawie międzynarodowego porozumienia w sprawie zmian klimatu.

5. Wniosek obejmuje odpowiednie środki przejściowe i zawieszające do czasu wejścia w życie międzynarodowego porozumienia w sprawie zmian klimatu.

▼ M6

Artykuł 28a

▼ M8

Odstępstwa mające zastosowanie przed wdrożeniem globalnego środka rynkowego ICAO

▼ M6

1. Na zasadzie odstępstwa od art. 12 ust. 2a, art. 14 ust. 3 i art. 16 państwa członkowskie uznają wymogi określone w tych przepisach za spełnione i nie podejmują działań przeciwko operatorom statków powietrznych w odniesieniu do:

▼ M8

- a) wszystkich emisji pochodzących z lotów do i z lotnisk znajdujących się w państwach spoza EOG w każdym roku kalendarzowym od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2023 r. z zastrzeżeniem przeglądu, o którym mowa w art. 28b;

▼ M8

- b) wszystkich emisji pochodzących z lotów pomiędzy lotniskiem znajdującym się w regionie najbardziej oddalonym w rozumieniu art. 349 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej a lotniskiem znajdującym się w innym regionie EOG w każdym roku kalendarzowym od dnia 1 stycznia 2013 do dnia 31 grudnia 2023 r. z zastrzeżeniem przeglądu, o którym mowa w art. 28b.

▼ M6

Do celów art. 11a, 12 i 14 zweryfikowane emisje z lotów innych niż te, o których mowa w akapicie pierwszym, są uznawane za zweryfikowane emisje operatora statków powietrznych.

▼ M8

2. Na zasadzie odstępstwa od art. 3e i 3f operatorzy statków powietrznych korzystający z odstępstw przewidzianych w ust. 1 lit. a) oraz b) niniejszego artykułu otrzymują co roku liczbę bezpłatnych uprawnień zmniejszoną proporcjonalnie do ograniczenia obowiązku umarzania uprawnień przewidzianego w tych literach.

Na zasadzie odstępstwa od art. 3f ust. 8 uprawnienia nieprzydzielone ze specjalnej rezerwy są anulowane.

Od dnia 1 stycznia 2021 r. liczba uprawnień przyznanych operatorom statków powietrznych podlega zastosowaniu współczynnika liniowego, o którym mowa w art. 9, z zastrzeżeniem przeglądu, o którym mowa w art. 28b.

Jeżeli chodzi o działania w okresie od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia 31 grudnia 2023 r. państwa członkowskie publikują przed dniem 1 września 2018 r. liczbę uprawnień do emisji lotniczych przyznanych każdemu operatorowi statków powietrznych.

▼ M6

3. Na zasadzie odstępstwa od art. 3d państwa członkowskie sprzedają na aukcji liczbę uprawnień do emisji lotniczych zmniejszoną proporcjonalnie do ograniczenia całkowitej liczby wydanych uprawnień.

▼ M8

4. Na zasadzie odstępstwa od art. 3d ust. 3 liczba uprawnień, które mają być zostać rozdzielone w drodze sprzedaży aukcyjnej przez każde państwo członkowskie w odniesieniu do okresu od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2023 r., zostanie zmniejszona, aby odpowiadała udziałowi przyznanych emisji lotniczych pochodzących z lotów, do których nie mają zastosowania odstępstwa przewidziane w ust. 1 lit. a) i b) niniejszego artykułu.

▼ M6

5. Na zasadzie odstępstwa od art. 3g operatorzy statków powietrznych nie są zobowiązani do przedkładania planów monitorowania określających środki służące monitorowaniu emisji i składaniu odpowiednich sprawozdań w odniesieniu do lotów, do których zastosowanie mają odstępstwa przewidziane w ust. 1 lit. a) i b) niniejszego artykułu.

▼M8

6. Na zasadzie odstępstwa od art. 3 g, 12, 15 i 18a, w przypadku gdy dany operator statków powietrznych generuje całkowite roczne emisje o wielkości nieprzekraczającej 25 000 ton CO₂ lub gdy dany operator statków powietrznych generuje całkowite roczne emisje z lotów innych niż te, o których mowa w ust. 1 lit. a) i b) niniejszego artykułu, o wielkości nieprzekraczającej 3 000 ton CO₂, emisje te uznaje się za zweryfikowane, jeżeli określono je z wykorzystaniem narzędzia dla operatorów stanowiących niewielkie źródło emisji, zatwierdzonego rozporządzeniem Komisji (UE) nr 606/2010⁽¹⁾ i wypełnionego przez Eurocontrol danymi pochodzącymi z jego mechanizmu wspierającego ETS. Państwa członkowskie mogą wprowadzić uproszczone procedury dla operatorów statków powietrznych wykonujących niezarobkowe przewozy lotnicze, o ile procedury te zapewniają przynajmniej taką dokładność, jaką gwarantuje narzędzie dla operatorów stanowiących niewielkie źródło emisji.

7. Przepisy ust. 1 niniejszego artykułu mają zastosowanie do państw, z którymi zawarto porozumienia na mocy art. 25 lub 25a tylko zgodnie z warunkami takiego porozumienia.

Artykuł 28b

Sprawozdanie i przegląd Komisji w sprawie wdrażania globalnego środka rynkowego ICAO

1. Przed dniem 1 stycznia 2019 r., a następnie w regularnych odstępach czasu Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z postępów w negocjacjach prowadzonych w ICAO w celu wdrożenia globalnego środka rynkowego, który ma być stosowany do emisji od 2021 r., a zwłaszcza w odniesieniu do: (i) odnośnych instrumentów ICAO, w tym norm i zaleconych metod postępowania; (ii) zatwierdzonych przez Radę ICAO zaleceń dotyczących globalnego środka rynkowego; (iii) tworzenia globalnego rejestru; (iv) krajowych środków podejmowanych przez państwa trzecie w celu wprowadzenia globalnego środka rynkowego, który ma być stosowany do emisji od 2021 r.; (v) konsekwencji zastrzeżeń zgłaszanych przez państwa trzecie; oraz (vi) innych postępów międzynarodowych i w sprawie instrumentów mających zastosowanie.

Zgodnie z globalnym przeglądem przewidzianym w UNFCCC Komisja przedkłada również sprawozdanie w sprawie środków służących osiągnięciu ambitnego długoterminowego celu sektora lotnictwa w postaci zmniejszenia o połowę, do 2050 r., emisji CO₂ pochodzących z lotnictwa w porównaniu z poziomem z 2005 r.

2. W terminie 12 miesięcy od przyjęcia przez ICAO odpowiednich instrumentów i zanim globalny środek rynkowy zostanie uruchomiony, Komisja przedłoży Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie, w którym rozpatrzy sposoby wdrożenia tych instrumentów do prawa unijnego w drodze przeglądu niniejszej dyrektywy. W sprawozdaniu tym Komisja przeanalizuje też, w stosownym przypadku, przepisy mające zastosowanie w odniesieniu do lotów w obrębie EOG. Komisja zbada także założenia i ogólną integralność środowiskową globalnego

⁽¹⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 606/2010 z dnia 9 lipca 2010 r. w sprawie zatwierdzenia uproszczonego narzędzia do szacowania zużycia paliwa przez operatorów statków powietrznych stanowiących niewielkie źródło emisji, opracowanego przez Europejską Organizację ds. Bezpieczeństwa Żeglugi Powietrznej (Dz.U. L 175 z 10.7.2010, s. 25).

▼ **M8**

środka rynkowego, w tym jego ogólny poziom założeń w odniesieniu do celów wynikających z porozumienia paryskiego, poziom uczestnictwa, wykonalność, przejrzystość, kary za nieprzestrzeganie wymogów, procedury umożliwiające udział społeczeństwa, jakość jednostek kompensacji, monitorowanie, raportowanie i weryfikację w zakresie emisji, rejestry, rozliczalność, a także zasady dotyczące wykorzystania biopaliw. Ponadto w sprawozdaniu rozważy się, czy konieczny jest przegląd przepisów przyjętych na podstawie art. 28c ust. 2.

3. Sprawozdaniu Komisji, o którym mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, będą towarzyszyć, w stosownych przypadkach, wnioski skierowane do Parlamentu Europejskiego i do Rady w celu zmiany, usunięcia, rozszerzenia lub zastąpienia odstępstw przewidzianych w art. 28a, które są spójne z unijnym zobowiązaniem do redukcji emisji gazów cieplarnianych w całej gospodarce do 2030 r., z myślą o zachowaniu integralności środowiskowej i skuteczności działań Unii w dziedzinie klimatu.

▼ **M9***Artykuł 28c***Przepisy dotyczące monitorowania, raportowania i weryfikacji na potrzeby globalnego środka rynkowego**

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 23, aby uzupełnić niniejszą dyrektywę w zakresie prawidłowego monitorowania, raportowania i weryfikacji emisji na potrzeby wdrożenia globalnego środka rynkowego ICAO na wszystkich trasach objętych tym środkiem. Te akty delegowane opierają się na stosownych instrumentach przyjętych przez ICAO, zapobiegają wszelkim zakłóceniom konkurencji i są spójne z zasadami zawartymi w aktach, o których mowa w art. 14 ust. 1, i zapewniają, aby złożone sprawozdania dotyczące emisji zostały zweryfikowane zgodnie z zasadami i kryteriami weryfikacji ustanowionymi w art. 15.

▼ **M4***Artykuł 29***Sprawozdanie w celu zapewnienia lepszego funkcjonowania rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla**

Jeżeli w oparciu o regularne sprawozdania dotyczące rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla, o których mowa w art. 10 ust. 5, Komisja posiada dowody na to, że rynek uprawnień do emisji dwutlenku węgla nie działa prawidłowo, przedstawia ona sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. W stosownych przypadkach do sprawozdania mogą być dołączone wnioski mające na celu zwiększenie przejrzystości rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla oraz przewidujące środki mające na celu poprawę jego funkcjonowania.

*Artykuł 29a***Środki w przypadku nadmiernych zmian cen**

1. Jeżeli przez okres dłuższy niż sześć kolejnych miesięcy ceny uprawnień są ponad trzykrotnie wyższe od średniej ceny uprawnień na europejskim rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla w dwóch poprzednich latach, Komisja niezwłocznie zwołuje posiedzenie komitetu ustanowionego na mocy art. 9 decyzji nr 280/2004/WE.

▼ **M4**

2. Jeżeli zmiany cen, o których mowa w ust. 1, nie korespondują ze zmianą zasadniczych cech rynku, może zostać podjęty jeden z następujących środków, w zależności od stopnia zmiany cen:

- a) umożliwienie państwom członkowskim przyspieszenia sprzedaży na aukcji części liczby uprawnień, która ma być sprzedana na aukcji;
- b) umożliwienie państwom członkowskim sprzedaży na aukcji do 25 % uprawnień z rezerwy dla nowych instalacji.

Powyższe środki przyjmowane są zgodnie z procedurą zarządzania przewidzianą w art. 23 ust. 4.

3. Wszelkie środki podejmowane są z uwzględnieniem w jak najwyższym stopniu sprawozdań przedłożonych przez Komisję Parlamentowi Europejskiemu i Radzie na mocy art. 29, jak również wszelkich innych odpowiednich informacji dostarczonych przez państwa członkowskie.

4. Uzgodnienia dotyczące stosowania tych przepisów określają ► **M9** akty ◀, o których mowa w art. 10 ust. 4.

▼ **M9***Artykuł 30***Przegląd w świetle realizacji Porozumienia paryskiego oraz rozwoju rynków uprawnień do emisji w innych dużych gospodarkach**

1. Niniejsza dyrektywa jest poddawana przeglądowi w świetle rozwoju sytuacji międzynarodowej i działań podejmowanych w celu realizacji długoterminowych celów Porozumienia paryskiego.

2. Środki wspierające pewne energochłonne sektory, które mogą być narażone na ucieczkę emisji i o których mowa w art. 10a i 10b, są również poddawane przeglądowi w świetle środków polityki klimatycznej w innych dużych gospodarkach. W tym kontekście Komisja rozważa również, czy należy bardziej zharmonizować środki związane z rekompensatą kosztów pośrednich.

3. Komisja składa sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie w ramach każdego globalnego przeglądu uzgodnionego w Porozumieniu paryskim, w szczególności w odniesieniu do potrzeby zastosowania dodatkowych unijnych polityk i środków w związku z niezbędną redukcją gazów cieplarnianych przez Unię i jej państwa członkowskie, w tym w odniesieniu do współczynnika liniowego, o którym mowa w art. 9. Komisja może przedstawić wniosek Parlamentowi Europejskiemu i Radzie w celu odpowiedniej zmiany niniejszej dyrektywy.

4. Do dnia 1 stycznia 2020 r. Komisja przedstawia zaktualizowaną analizę wpływu emisji lotniczych innych niż CO₂ oraz, w stosownych przypadkach, wniosek ustawodawczy dotyczący najlepszych sposobów przeciwdziałania temu wpływowi.

▼ M2**ROZDZIAŁ V**
PRZEPISY KOŃCOWE**▼ B***Artykuł 31***Wykonanie**

1. Państwa Członkowskie wprowadzą w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy najpóźniej do dnia 31 grudnia 2003 r. i niezwłocznie powiadomią o tym Komisję. Komisja powiadamia pozostałe Państwa Członkowskie o tych przepisach ustawowych, wykonawczych i administracyjnych.

Przepisy przyjęte przez Państwa Członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określane są przez Państwa Członkowskie.

2. Państwa Członkowskie przekażą Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinach objętych niniejszą dyrektywą. Komisja poinformuje o tym pozostałe Państwa Członkowskie.

*Artykuł 32***Wejście w życie**

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie z dniem jej opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

*Artykuł 33***Adresaci**

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

▼ **M4***ZAŁĄCZNIK I***KATEGORIE DZIAŁAŃ, DO KTÓRYCH ZASTOSOWANIE MA NINIEJSZA DYREKTYWA**

1. Instalacje lub części instalacji wykorzystywane do badań, rozwoju i testowania nowych produktów i procesów oraz instalacje wykorzystujące wyłącznie biomasę nie są objęte niniejszą dyrektywą.
2. Wartości progowe przedstawione poniżej na ogół odnoszą się do możliwości produkcyjnych lub wydajności produkcji. Jeżeli kilka działań należących do tej samej kategorii jest prowadzonych w tej samej instalacji, możliwości takich działań sumują się.
3. Gdy w celu podjęcia decyzji o włączeniu instalacji do ►**M9** EU ETS ◀ przeprowadzane są obliczenia dotyczące całkowitej nominalnej mocy cieplnej instalacji, uwzględnia się sumę nominalnej mocy cieplnej wszystkich jednostek technicznych stanowiących część instalacji, w których dochodzi do spalania paliwa. Jednostki takie mogą obejmować wszystkie rodzaje kotłów, palników, turbin, ogrzewaczy, pieców, spalarni, pieców do kalcynacji, pieców do prażenia, osuszaczy, silników, ogniw paliwowych, urządzeń do spalania z wykorzystaniem pętli chemicznej, pochodni gazowych oraz urządzeń do wychwytywania termalnego lub katalitycznego po spalaniu. W obliczeniach tych nie uwzględnia się jednostek o nominalnej mocy cieplnej poniżej 3 MW oraz jednostek wykorzystujących wyłącznie biomasę. „Jednostki wykorzystujące wyłącznie biomasę” obejmują jednostki wykorzystujące paliwa kopalne wyłącznie podczas rozruchu lub wyłączeń.
4. Jeżeli jednostka służy do działań, dla których wartość progowa nie została określona jako całkowita nominalna moc cieplna, wartość progowa dla tego działania ma nadrzędne znaczenie przy podejmowaniu decyzji dotyczącej włączenia do ►**M9** EU ETS ◀.
5. W przypadku przekroczenia wartości progowej zdolności produkcyjnych jakiegokolwiek działania objętego niniejszym załącznikiem, wszystkie jednostki, w których dochodzi do spalania paliwa inne niż jednostki spalania odpadów niebezpiecznych lub odpadów komunalnych powinny być objęte zezwoleniem na emisję gazów cieplarnianych.
6. Od dnia 1 stycznia 2012 r. obejmuje to wszystkie loty, które kończą się lub rozpoczynają na lotnisku znajdującym się na terytorium państwa członkowskiego, do którego zastosowanie ma Traktat.

Działania	Gazy cieplarniane
Spalanie paliw w instalacjach o całkowitej nominalnej mocy cieplnej przekraczającej 20 MW (z wyjątkiem instalacji spalania odpadów niebezpiecznych lub komunalnych)	Dwutlenek węgla
Rafinowanie olejów mineralnych	Dwutlenek węgla
Produkcja koksu	Dwutlenek węgla
Instalacje prażenia lub spiekania rudy metalu (łącznie z rudą siarczkową)	Dwutlenek węgla
Produkcja surówki odlewniczej lub stali (pierwotny i wtórny wytop) łącznie z odlewaniem stałym, z wydajnością powyżej 2,5 ton na godzinę	Dwutlenek węgla
Produkcja lub obróbka metali żelaznych (w tym stopów żelaznych), w której wykorzystywane są jednostki spalania o całkowitej nominalnej mocy cieplnej przekraczającej 20 MW. Obróbka obejmuje między innymi walcownie, piece do ponownego ogrzewania, piece do wyżarzania, kuźnie, odlewnie oraz instalacje służące do powlekania i wytrawiania metali.	Dwutlenek węgla

▼ **M4**

Działania	Gazy cieplarniane
Produkcja pierwotnego aluminium.	Dwutlenek węgla i perfluorowęglowodory
Produkcja wtórnego aluminium, w której wykorzystywane są jednostki spalania o całkowitej nominalnej mocy cieplnej przekraczającej 20 MW.	Dwutlenek węgla
Produkcja lub obróbka metali nieżelaznych, w tym produkcja stopów, rafinacja, odlewnictwo itp., w której wykorzystywane są jednostki spalania o całkowitej nominalnej mocy cieplnej (w tym paliwa wykorzystywane jako czynniki redukujące) przekraczającej 20 MW.	Dwutlenek węgla
Produkcja klinkieru cementowego w piecach obrotowych o zdolności produkcyjnej przekraczającej 500 ton dziennie lub innych piecach o zdolności produkcyjnej powyżej 50 ton dziennie	Dwutlenek węgla
Produkcja wapna, lub kalcynacja dolomitu i magnezytu w piecach obrotowych lub innych piecach o zdolności produkcyjnej przekraczającej 50 ton dziennie	Dwutlenek węgla
Wytwarzanie szkła, łącznie z włóknem szklanym, z wydajnością przetopu przekraczającą 20 ton dziennie	Dwutlenek węgla
Produkcja wyrobów ceramicznych przez wypalanie, w szczególności produkcja dachówek, cegieł, cegieł ognioodpornych, kafelków, wyrobów kamionkowych i porcelany, o wydajności powyżej 75 ton dziennie	Dwutlenek węgla
Wytwarzanie materiałów izolacyjnych z wełny mineralnej z wykorzystaniem szkła, surowców skalnych lub żużlu przy użyciu zdolności produkcyjnej przekraczającej 20 ton dziennie	Dwutlenek węgla
Osuszanie lub kalcynacja gipsu lub produkcja płyt gipsowo-kartonowych i innych wyrobów gipsowych, jeżeli wykorzystywane są instalacje spalania o łącznej nominalnej mocy cieplnej przekraczającej 20 MW	Dwutlenek węgla
Produkcja pulpy drzewnej lub innych materiałów włóknistych	Dwutlenek węgla
Produkcja papieru lub tektury o wydajności przekraczającej 20 ton dziennie	Dwutlenek węgla
Produkcja sadzy, w tym karbonizacja substancji organicznych takich jak oleje mineralne, smoły, pozostałości krakowania i destylacji, jeżeli wykorzystywane są jednostki spalania o całkowitej nominalnej mocy cieplnej przekraczającej 20 MW	Dwutlenek węgla
Produkcja kwasu azotowego	Dwutlenek węgla i podtlenek azotu
Produkcja kwasu adypinowego	Dwutlenek węgla i podtlenek azotu

▼ **M4**

Działania	Gazy cieplarniane
Produkcja kwasu glioksalowego i glioksylowego	Dwutlenek węgla i podtlenek azotu
Produkcja amoniaku	Dwutlenek węgla
Produkcja chemikaliów organicznych luzem poprzez krakowanie, reformowanie, częściowe lub pełne utlenianie albo poprzez podobne procesy, przy zdolności produkcyjnej przekraczającej 100 ton dziennie	Dwutlenek węgla
Produkcja wodoru (H ₂) i gazu do syntezy w drodze reformowania lub częściowego utleniania, przy zdolności produkcyjnej przekraczającej 25 ton dziennie	Dwutlenek węgla
Produkcja węglanu sodowego (Na ₂ CO ₃) oraz wodorowęglanu sodu (NaHCO ₃)	Dwutlenek węgla
Wychwytywanie gazów cieplarnianych z instalacji objętych niniejszą dyrektywą celem ich transportu i geologicznego składowania w składowisku dopuszczonym na mocy dyrektywy 2009/31/WE	Dwutlenek węgla
Transport gazów cieplarnianych rurociągami w celu ich geologicznego składowania w składowisku dopuszczonym na mocy dyrektywy 2009/31/WE	Dwutlenek węgla
Geologiczne składowanie gazów cieplarnianych w składowisku dopuszczonym na mocy dyrektywy 2009/31/WE	Dwutlenek węgla
Lotnictwo	Dwutlenek węgla
Loty, które rozpoczynają się lub kończą na lotnisku znajdującym się na terytorium państwa członkowskiego, do którego zastosowanie mają postanowienia Traktatu. Działania te nie obejmują: a) lotów wykonywanych wyłącznie w celu przewozu — podczas oficjalnej misji — panującego monarchy i członków jego najbliższej rodziny, szefów państw, szefów rządów i ministrów wchodzących w skład rządów innego państwa niż państwo członkowskie, w przypadku gdy jest to potwierdzone w odpowiednim polu planu lotu; b) lotów wojskowych wykonywanych przez wojskowe statki powietrzne, lotów służby celnej i policji; c) lotów związanych z działaniami poszukiwawczo-ratowniczymi, lotów przeciwpożarowych i gaśniczych, lotów z pomocą humanitarną i lotów służb ratownictwa medycznego, na które zezwolił odpowiedni właściwy organ; d) wszelkich lotów wykonywanych wyłącznie na mocy przepisów dotyczących lotów z widocznością, określonych w załączniku 2 do konwencji z Chicago; e) lotów kończących się na lotnisku, z którego wystartował statek powietrzny, wykonywanych bez międzylądowania;	

▼ **M4**

Działania	Gazy cieplarniane
f) lotów szkoleniowych wykonywanych wyłącznie w celu uzyskania licencji lub uzyskania uprawnień w przypadku członków załogi lotniczej, jeżeli jest to potwierdzone odpowiednią adnotacją w planie lotu, pod warunkiem że lot nie jest wykorzystywany do przewozu pasażerów ani ładunku lub do przebazowania statku powietrznego; g) lotów wykonywanych wyłącznie w celu przeprowadzenia badań naukowych lub w celu sprawdzenia, przetestowania lub przeprowadzenia procesu certyfikacji statku powietrznego lub urządzenia zarówno pokładowego, jak i naziemnego; h) lotów wykonywanych przez statek powietrzny o maksymalnej certyfikowanej masie startowej poniżej 5 700 kg.; i) lotów wykonywanych w ramach zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych nałożonych zgodnie z rozporządzeniem (EWG) nr 2408/92 na trasach w regionach najbardziej oddalonych określonych w art. 299 ust. 2 Traktatu lub na trasach, których oferowana wydajność nie przekracza 30 000 miejsc rocznie; j) lotów, które w innym przypadku mieściłyby się w zakresie niniejszej kategorii działań, wykonywanych przez operatora wykonującego zarobkowe przewozy lotnicze, który wykonuje: — mniej niż 243 loty w jednym okresie przez trzy kolejne czteromiesięczne okresy, albo — loty, których łączna roczna emisja wynosi mniej niż 10 000 ton. ► M11 Z zakresu niniejszej litery nie można wyłączyć lotów, o których mowa w lit. l) i m), lub wykonywanych wyłącznie w celu przewozu, w czasie wypełniania oficjalnej misji, panującego monarchy i członków jego najbliższej rodziny, głów państw, szefów rządów i ministrów wchodzących w skład rządu, państw członkowskich; ◀ ► M11 k) w okresie od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2030 r. lotów, które w innym przypadku mieściłyby się w zakresie niniejszej kategorii działań, obsługiwanych przez operatora statków powietrznych wykonującego niezarobkowe przewozy lotnicze o łącznych rocznych emisjach wynoszących mniej niż 1 000 ton (w tym emisjach pochodzących z lotów, o których mowa w lit. l) i m); ◀ ► M10 l) lotów z lotnisk znajdujących się w Szwajcarii do lotnisk znajdujących się w EOG; ◀ ► M11 m) lotów z lotnisk znajdujących się w Zjednoczonym Królestwie do lotnisk znajdujących się w EOG. ◀	

▼ B

ZALĄCZNIK II

GAZY CIEPLARNIANE OKREŚLONE W ART. 3 ORAZ 30

Ditlenek węgla (CO_2)

Metan (CH_4)

Podtlenek azotu (N_2O)

▼ C3

Wodorofluorowęglowodory (HFCs)

▼ B

Perfluorowęglowodory (PFCs)

Heksafluorek siarki (SF_6)

▼ M4

ZAŁĄCZNIK IIa

Wzrost udziału procentowego uprawnień, które mają być sprzedane na aukcji przez państwa członkowskie zgodnie z art. 10 ust. 2 lit. a), w interesie solidarności i wzrostu w ►M9 Unii ◄ w celu redukcji emisji i adaptacji do skutków zmian klimatu.

Udział państwa członkowskiego

▼ M9

▼ M4

Bulgaria	53 %
Republika Czeska	31 %
Estonia	42 %
Grecja	17 %
Hiszpania	13 %

▼ A1

Chorwacja	26 %
-----------	------

▼ M9

▼ M4

Cypr	20 %
Łotwa	56 %
Litwa	46 %

▼ M9

▼ M4

Węgry	28 %
Malta	23 %
Polska	39 %
Portugalia	16 %
Rumunia	53 %
Słowenia	20 %
Słowacja	41 %

▼ M9

▼ **M9***ZAŁĄCZNIK IIb***PODZIAŁ ŚRODKÓW Z FUNDUSZU NA RZECZ MODERNIZACJI DO
DNIA 31 GRUDNIA 2030 R.**

Udział funduszu na rzecz modernizacji	
Bułgaria	5,84 %
Republika Czeska	15,59 %
Estonia	2,78 %
Chorwacja	3,14 %
Łotwa	1,44 %
Litwa	2,57 %
Węgry	7,12 %
Polska	43,41 %
Rumunia	11,98 %
Słowacja	6,13 %.

▼ **M4**

▼B*ZAŁĄCZNIK IV***ZASADY MONITOROWANIA ORAZ SPRAWOZDAWCZOŚCI
OKREŚLONE W ART. 14 UST. 1****▼M2****CZĘŚĆ A – Monitorowanie i składanie sprawozdań w odniesieniu do emisji
z instalacji stacjonarnych****▼B****Monitorowanie emisji ditlenku węgla**

Emisje monitorowane są albo przez obliczanie albo na podstawie pomiarów.

Obliczanie

Obliczenia emisji wykonywane są wykorzystując wzór:

dane dotyczące działania × współczynnik emisji × współczynnik utleniania

Dane dotyczące działania (wykorzystane paliwo, tempo produkcji itd.) są monitorowane na podstawie danych lub pomiarów.

Wykorzystywane są zatwierdzone współczynniki emisji. Specjalne pod względem działalności współczynniki emisji dopuszczalne są dla wszystkich paliw. Standardowe współczynniki są dopuszczalne w odniesieniu do wszystkich paliw z wyjątkiem niekomercyjnych (paliwa odpadowe takie jak opony lub gazy z procesów przemysłowych). Szczególne pod względem złożeń, standardy w odniesieniu do węgla, lub szczególnych dla UE oraz szczególne w odniesieniu do krajów producenta standardy są w dalszym ciągu rozwijane. Wartości standardowe IPCC są dopuszczalne w odniesieniu do produktów rafineryjnych. Współczynnik emisji dla paliwa roślinnego wynosi zero.

Jeśli współczynnik emisji nie uwzględnia tego, że część węgla nie jest utleniana, wówczas wykorzystywany jest dodatkowy współczynnik utleniania. Jeśli szczególny pod względem działalności współczynnik emisji został obliczony i już uwzględnił utlenianie, wówczas nie musi być wykorzystywany współczynnik utleniania.

Wykorzystywane są standardowe współczynniki utleniania opracowane na mocy dyrektywy 96/61/WE, chyba że operatorzy mogą wskazać, iż szczególny ze względu na działalność współczynnik emisji jest bardziej odpowiedni.

Wykonuje się oddzielne obliczenie dla każdego z działań, instalacji oraz w odniesieniu do każdego paliwa.

Pomiar

Pomiar emisji wykorzystuje znormalizowane lub zatwierdzone metody, oraz jest potwierdzany towarzyszącymi obliczeniami emisji.

Monitorowanie emisji innych gazów cieplarnianych**▼M9**

Wykorzystywane są znormalizowane lub zatwierdzone metody, opracowane przez Komisję we współpracy ze wszystkimi odpowiednimi zainteresowanymi podmiotami oraz przyjęte zgodnie z art. 14 ust. 1.

▼B**Sprawozdawczość dotycząca emisji**

Każdy operator zawiera następujące informacje w sprawozdaniu dotyczącym instalacji:

A. Dane identyfikujące instalację, w tym:

- nazwę instalacji,
- jej adres, łącznie z kodem pocztowym oraz krajem,
- rodzaj oraz ilość działań wymienionych w załączniku I wykonywanych w instalacji,

▼ B

— adres, numer telefonu, faksu oraz dane szczegółowe dotyczące poczty elektronicznej,

— nazwa właściciela instalacji, lub jakiegokolwiek spółki macierzystej.

B. W odniesieniu do każdej działalności wymienionej w załączniku I wykonywanej w miejscu, dla którego obliczone są emisje:

— dane dotyczące działalności,

— współczynnik emisji,

— współczynnik utleniania,

— emisje całkowite, oraz

— niepewność.

C. W odniesieniu do każdej działalności wymienionej w załączniku I w odniesieniu do którego obliczone są emisje:

— emisje całkowite,

— informacje dotyczące wiarygodności metod pomiarowych, oraz

— niepewność.

D. W odniesieniu do emisji ze spalania, sprawozdanie zawiera także współczynnik utleniania, chyba że utlenienie zostało już uwzględnione w opracowywaniu współczynnika emisji szczególnego ze względu na miejsce.

Państwa Członkowskie podejmują środki w celu koordynacji wymagań sprawozdawczości z jakimikolwiek istniejącymi wymogami sprawozdawczości w celu zminimalizowania obciążenia przedsiębiorstw.

▼ M2

CZEŚĆ B – Monitorowanie i składanie sprawozdań w odniesieniu do emisji pochodzących z działań lotniczych

Monitorowanie emisji ditlenku węgla

Emisje monitoruje się za pomocą obliczeń. Emisje oblicza się za pomocą wzoru:

Zużycie paliwa × współczynnik emisji

Zużycie paliwa obejmuje paliwo zużyte przez dodatkową jednostkę napędową. Jeżeli to możliwe, stosuje się rzeczywiste zużycie paliwa dla każdego lotu; oblicza się je za pomocą następującego wzoru:

Ilość paliwa w zbiornikach statku powietrznego po zakończeniu uzupełniania zapasu dla danego lotu – ilość paliwa w zbiornikach paliwa po zakończeniu uzupełniania zapasu dla następnego lotu + zapas paliwa dla tego następnego lotu.

Jeżeli dane dotyczące rzeczywistego zużycia paliwa nie są dostępne, w celu oszacowania zużycia paliwa na podstawie najlepszych dostępnych danych stosuje się metodę standardową.

Stosuje się standardowe współczynniki emisji określone przez IPCC, zaczerpnięte z wytycznych IPCC z 2006 r. (IPCC Inventory Guidelines) lub kolejnych uaktualnionych wersji tych wytycznych, chyba że współczynniki emisji dla danego działania, określone przez niezależne akredytowane laboratoria za pomocą akceptowanych metod analitycznych, są bardziej dokładne. Współczynnik emisji dla biomasy wynosi zero.

Dla każdego lotu i każdego rodzaju paliwa wykonuje się odrębne obliczenie.

▼ **M2****Składanie sprawozdań dotyczących emisji**

Każdy operator statków powietrznych w swoim sprawozdaniu przedkładanym na mocy art. 14 ust. 3 podaje następujące informacje:

A. Dane identyfikacyjne operatora statku powietrznego, w tym:

- nazwę operatora statku powietrznego,
- administrujące państwo członkowskie,
- adres, zawierający kod pocztowy oraz kraj, a także adres kontaktowy w administrującym państwie członkowskim, jeżeli jest inny,
- numery rejestracyjne statku powietrznego i typy statków powietrznych wykorzystywanych w okresie objętym sprawozdaniem do wykonywania działań lotniczych wymienionych w załączniku I, które wykonuje on jako operator statków powietrznych,
- numer certyfikatu przewoźnika lotniczego i licencji na prowadzenie działalności, na których podstawie wykonuje on jako operator statków powietrznych działania lotnicze wymienione w załączniku I, oraz organ, który wydał te dokumenty,
- adres, numer telefonu, numer faksu i adres poczty elektronicznej osoby kontaktowej, oraz
- nazwę właściciela statku powietrznego.

B. Dla każdego rodzaju paliwa, dla którego oblicza się emisje:

- zużycie paliwa,
- współczynnik emisji,
- ogólną łączną ilość emisji ze wszystkich lotów wykonanych w okresie objętym sprawozdaniem, wchodzących w zakres działań lotniczych wymienionych w załączniku I, które wykonuje on jako operator statków powietrznych,
- łączną ilość emisji z:
 - wszystkich lotów wykonanych w okresie objętym sprawozdaniem wchodzących w zakres działań lotniczych wymienionych w załączniku I, które wykonuje on jako operator statków powietrznych i które rozpoczęły się na lotnisku znajdującym się na terytorium państwa członkowskiego oraz zakończyły się na lotnisku zlokalizowanym na terytorium tego samego państwa członkowskiego,
 - wszystkich pozostałych lotów wykonanych w okresie objętym sprawozdaniem, wchodzących w zakres działań lotniczych wymienionych w załączniku I, które wykonuje on jako operator statków powietrznych,
 - łączną ilość emisji ze wszystkich lotów wykonanych w okresie objętym sprawozdaniem wchodzących w zakres działań lotniczych wymienionych w załączniku I, które wykonuje on jako operator statków powietrznych i które:
 - rozpoczęły się w każdym państwie członkowskim, oraz
 - zakończyły się w każdym państwie członkowskim, a rozpoczęły w państwie trzecim,
- margines niepewności.

Monitorowanie danych dotyczących tonokilometrów do celów art. 3e i art. 3f

Do celów ubiegania się o przyznanie przydziałów zgodnie z art. 3e ust. 1 lub art. 3f ust. 2 prowadzoną działalność lotniczą określa się w tonokilometrach za pomocą następującego wzoru:

tonokilometry = odległość × ładunek handlowy

gdzie:

„odległość” oznacza długość ortodromy między lotniskiem odlotu a lotniskiem przylotu powiększoną o dodatkowy stały współczynnik wynoszący 95 km, oraz

▼ **M2**

„ładunek handlowy” oznacza łączną masę przewożonych ładunków, przesyłek pocztowych i pasażerów.

Do celów obliczania ładunku handlowego:

- liczba pasażerów jest liczbą osób na pokładzie z wyłączeniem członków załogi,
- operator statków powietrznych do wyliczeń może przyjąć rzeczywistą lub standardową masę dla pasażerów i odprawionego bagażu, podaną w dokumentacji masy i arkuszu wyważenia samolotu dla odpowiednich lotów, lub standardową wartość wynoszącą 100 kg dla każdego pasażera i odprawionego bagażu.

Składanie sprawozdań w odniesieniu do danych dotyczących tonokilometrów do celów art. 3e i art. 3f

Każdy operator statku powietrznego w swoim wniosku przedkładanym na mocy art. 3e ust. 1 lub art. 3f ust. 2 podaje następujące informacje:

A. Dane identyfikacyjne operatora statku powietrznego, w tym:

- nazwę operatora statku powietrznego,
- administrujące państwo członkowskie,
- adres, zawierający kod pocztowy oraz kraj, a także adres kontaktowy w administrującym państwie członkowskim, jeżeli jest on inny,
- numery rejestracyjne statku powietrznego i typy statków powietrznych wykorzystywanych w okresie objętym sprawozdaniem do wykonywania działań lotniczych wymienionych w załączniku I, które wykonuje on jako operator statków powietrznych,
- numer certyfikatu przewoźnika lotniczego i licencji na prowadzenie działalności, na których podstawie wykonuje on jako operator statków powietrznych działania lotnicze wymienione w załączniku I, oraz organ, który wydał te dokumenty,
- adres, numer telefonu, numer faksu i adres poczty elektronicznej osoby kontaktowej, oraz
- nazwę właściciela statku powietrznego.

B. Dane dotyczące tonokilometrów:

- liczbę lotów dla pary lotnisk,
- liczbę pasażerokilometrów dla pary lotnisk,
- liczbę tonokilometrów dla pary lotnisk,
- wybraną metodę obliczania masy pasażerów i odprawionego bagażu,
- łączną liczbę tonokilometrów dla wszystkich lotów wykonanych w ciągu roku objętego sprawozdaniem, wchodzących w zakres działań lotniczych wymienionych w załączniku I, które wykonuje on jako operator statków powietrznych.

▼B*ZAŁĄCZNIK V***KRYTERIA KONTROLI OKREŚLONE W ART. 15****▼M2****CZEŚĆ A – Weryfikacja emisji pochodzących z instalacji stacjonarnych****▼B****Zasady ogólne**

1. Emisje z każdego z działań wymienionych załączniku I podlegają kontroli.
2. Proces kontroli obejmuje uwzględnienie na podstawie art. 14 ust. 3 sprawozdania oraz monitorowania w poprzednim roku. Wskazuje pewność, wiarygodność oraz dokładność systemu monitorowania oraz zgromadzonych danych oraz informacji odnoszących się do emisji, w szczególności:
 - a) zgłoszone dane dotyczące emisji oraz związanych z nimi pomiarów oraz obliczeń;
 - b) wybór oraz wykorzystanie współczynnika emisji;
 - c) obliczenia prowadzące do określenia kryteriów emisji ogółem; oraz
 - d) jeśli wykorzystywany jest pomiar, odpowiedniość wyboru oraz wykorzystanie metod pomiarowych.
3. Emisje objęte sprawozdaniem mogą jedynie być potwierdzone jeśli są wiarygodne oraz pewne dane oraz informacje pozwalają na określanie emisji z wysokim stopniem pewności. Wysoki stopień pewności zobowiązuje operatora do wskazania, że:
 - a) dane objęte sprawozdaniem są pozbawione niezgodności;
 - b) gromadzenie danych zostało przeprowadzone zgodnie z mającymi zastosowanie normami naukowymi; oraz
 - c) odpowiednia dokumentacja instalacji jest kompletna oraz spójna.
4. Kontroler ma dostęp do wszystkich miejsc oraz informacji w odniesieniu do przedmiotu kontroli.
5. Kontroler uwzględnia fakt, czy instalacja jest zarejestrowana na podstawie wspólnotowego systemu zarządzania środowiskiem i audytu środowiskowego (EMAS).

Metodologia*Analiza strategiczna*

6. Kontrola oparta jest na analizie strategicznej wszystkich działalności wykonywanych w instalacji. Zobowiązuje to kontrolera do dokonania przeglądu wszystkich działań oraz ich znaczenia dla emisji.

Analiza procesu

7. Kontrola przedłożonych informacji, gdzie sytuacja tego wymaga, przeprowadzana jest w miejscu położenia instalacji. Kontroler wykorzystuje kontrole na miejscu w celu ustalenia wiarygodności danych zamieszczonych w sprawozdaniach oraz informacji.

Analiza ryzyka

8. Kontroler poddaje ocenie wszystkie źródła emisji w instalacji w odniesieniu do wiarygodności danych każdego z źródeł przyczyniającego się do emisji instalacji ogółem.

▼B

9. Na podstawie tej analizy, kontroler wyraźnie identyfikuje te źródła wraz z wysokim ryzykiem błędu wraz z innymi aspektami procedury monitorowania oraz sprawozdawczości, które mogą przyczyniać się do powstawania błędów w oznaczaniu emisji ogółem. Obejmuje to w szczególności wybór współczynnika emisji oraz niezbędnych obliczeń w celu ustalenia poziomu emisji z poszczególnych źródeł. Szczególną uwagę zwraca się na źródła o wysokim ryzyku błędu oraz na wyżej wspomniane aspekty procedury monitorowania.
10. Kontroler bierze pod uwagę wszelkie skuteczne metody kontroli zastosowane przez podmioty gospodarcze w związku z minimalizowaniem stopnia niepewności.

Sprawozdanie

11. Kontroler przygotowuje sprawozdanie w sprawie procesu uwierzytelniania wskazując, czy sprawozdanie na podstawie art. 14 ust. 3 jest wystarczające. Sprawozdanie to określa wszystkie zagadnienia odpowiednie dla wykonywanej pracy. Można oświadczyć, że sprawozdanie na podstawie art. 14 ust. 3 jest wystarczające, jeśli według opinii kontrolera, całkowite emisje nie są znacząco błędnie określone.

Minimalne wymagania kompetencyjne w odniesieniu do kontrolera

12. Kontroler jest niezależny od operatorów, wykonuje swoje czynności w sposób rzetelny oraz obiektywnie profesjonalny, oraz zna:
 - a) przepisy niniejszej dyrektywy, jak również odpowiednie normy oraz wytyczne przyjęte przez Komisję na podstawie art. 14 ust. 1;
 - b) wymogi przepisów ustawowych, administracyjnych, oraz wykonawczych, odpowiednie dla kontrolowanych działań; oraz
 - c) sposób tworzenia informacji odnoszących się do źródła emisji w instalacji, w szczególności odnoszący się do gromadzenia, pomiaru, obliczania oraz sprawozdawczości w odniesieniu do danych.

▼M2**CZEŚĆ B – Weryfikacja emisji pochodzących z działań lotniczych**

13. Ogólne zasady i metody przedstawione w niniejszym załączniku mają zastosowanie do weryfikacji sprawozdań dotyczących emisji pochodzących z lotów, które wchodzą w zakres działań lotniczych wymienionych w załączniku I.

W tym celu:

- a) w pkt 3 odniesienie do operatora rozumie się jako odniesienie do operatora statków powietrznych, a w lit. c) tego punktu odniesienie do instalacji rozumie się jako odniesienie do statku powietrznego wykorzystywanego do wykonywania działań lotniczych objętych sprawozdaniem;
- b) w pkt 5 odniesienie do instalacji rozumie się jako odniesienie do operatora statków powietrznych;
- c) w pkt 6 odniesienie do działań prowadzonych w instalacji rozumie się jako odniesienie do działań lotniczych wykonywanych przez operatora statków powietrznych i objętych sprawozdaniem;
- d) w pkt 7 odniesienie do miejsca położenia instalacji rozumie się jako odniesienie do miejsc wykorzystywanych przez operatora statków powietrznych do wykonywania działań lotniczych objętych sprawozdaniem;
- e) w pkt 8 i 9 odniesienia do źródeł emisji w instalacji rozumie się jako odniesienie do statku powietrznego, za który odpowiedzialny jest operator statków powietrznych; oraz
- f) w pkt 10 i 12 odniesienia do operatora rozumie się jako odniesienia do operatora statków powietrznych.

▼ M2**Dodatkowe przepisy odnoszące się do weryfikacji sprawozdań dotyczących emisji lotniczych**

14. Weryfikator sprawdza w szczególności:

- a) czy wszystkie loty wchodzące w zakres działań wymienionych w załączniku I zostały wzięte pod uwagę. W tym celu weryfikator korzysta z rozkładu lotów i innych danych dotyczących ruchu statków powietrznych operatora statku powietrznego oraz danych z Eurocontrolu, o które zwrócił się ten operator;
- b) czy istnieje ogólna spójność między danymi dotyczącymi łącznego zużycia paliwa a danymi dotyczącymi ilości paliwa zakupionego lub dostarczonego w inny sposób do statku powietrznego wykonującego działanie lotnicze.

Dodatkowe przepisy odnoszące się do weryfikacji danych dotyczących tonokilometrów przekazanych do celów art. 3e i art. 3f

- 15. Ogólne zasady oraz metody wykorzystywane do weryfikacji sprawozdań dotyczących emisji na mocy art. 14 ust. 3, przedstawione w niniejszym załączniku, mają zastosowanie – w stosownych przypadkach – również do weryfikacji danych dotyczących tonokilometrów.
- 16. Weryfikator sprawdza w szczególności, czy tylko loty faktycznie wykonane i wchodzące w zakres działań lotniczych wymienionych w załączniku I, za które jest odpowiedzialny operator statków powietrznych, zostały wzięte pod uwagę we wniosku tego operatora na mocy art. 3e ust. 1. i art. 3f ust. 2. Weryfikator korzysta z danych dotyczących ruchu statków powietrznych operatora statku powietrznego oraz danych z Eurocontrolu, o które zwrócił się operator statku powietrznego. Ponadto weryfikator sprawdza, czy ładunek handlowy podany przez operatora statku powietrznego w sprawozdaniu odpowiada ilościom zapisanym w rejestrach prowadzonych przez tego operatora do celów bezpieczeństwa.